

Հ Ր Ի Տ Ա Կ Ա Տ Ա Ր

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՁԻՆՔ

ԹՈՐՈՍ ԶՐՓԶՐՓ ՕՂԼՈՒ .
ԿԻՐԱԿՈՍ , Եղբորորդի նորա .
ՄՐՏՕ , Ծառայ Թորոսի .
ԿՂԵՄԷՍ , Խոհարար Թորոսի .

ՄԵԼԳՈՆ ,
ՀԻՍԵՅԻՆ
ԱՀՄԷՏ

Ծառայ Կիրակոսի .
Նօտարք .

Տեսարանն է 'ի Կոստանդնուպոլս :

ՀԱՆԴԵՍ ԱՌԱՋԻՆ

ՏԵՍԻԼ Ա

ՄԵԼԳՈՆ , ՄՐՏՕ

ՄԵԼ . Բարև , ծօ Մրտօ :

ՄՐ . Աստուծոյ բարին , ուստա Մելգոն :

ՄԵԼ . Աղաս պարոն Կիրակոսը՝ պիւթիւն գիշերը փորէլէնմիշ եղած խուռունթույով , տէօշէկէն ցաթկածին կիպի՝ հէմէն իս խրկեցքի գամ նայիմ աղագ Զրփզրփ օղլու Թորոսը նստըլ է :

ՄՐ . Աղան կիւ հարցընուս : Նասիւլ պիւտիւ ըլլայ . ծեր է , խռփած է , ցնդած է , էխտիւար է , տամլալիւ է , նէվաղիւլիւ է , մայասըլիւ է , տալընըլիւ է . տահա նէ պիւլէլիւմ , տիւլ նեայիւն մարաղները գլխը թօփ ըրեր է : Հէմ սանուրում զայրիւ սօն նէֆէսիւ եէթիւշմիւշ , մահանայիւ մը տահա կը նայիւքիւ՝ այախլարիւ նիւ տիւսիւն :

ՄԵԼ . Տո՛ւր ծօ , չօք էվէթլէմէ . կեցիր սա մէկ բանն ալ լմընցընէ , սա իմ աղաս մերասեհտի ընէ , սօղրամ կլտորիքի՝ ճանընըն մոմլարընը պէն եաքայլմ :

ՄՐ . Աս գիշեր երկու հեղ տահա խաւռամիւշ ըլլաւ քէնտիւսիւնիւ սա իրեն մարաղը , լէ լա լա լէթաուժի կ'ասեն ինչ խառափռանկա կ'ասեն կոր հէքիւմները չգիտեմ . անանկ պիւր լէշիւ պէս վրաս երդըլմիւշ եղաւ որ՝ կարծեցիքի թապլեց մեռաւ . հէլէ նէտէն սօղրա պիւր այախիւ նիւ սալսատիւքիւ՝ տույտում սաղ տիւր տէլիւ . հէմէն իւլաճ արեցիւ իրեն , պիւր աշաղտան , պիւր տէ եօխարտան . սէֆիւլ էխտիւար կէօզլէրիւնիւ աչտը : Շիւմտիւ պիւր ազ էլիւ տիւր ամա , եանիւ պիւր տահա զաւռասա քէնտիւսիւնիւ , պիւթիւն տիւր զայրու :

ՄԵԼ . Էջլէ իսէ հէքիմութեան ալ պաշայեր ես հա . աֆէրիմ ծօ Մրտօ :

ՄՐ . Ես նէ զանն էթտիւն . անխրտար հէքիւմ եկաւ գնացքիւ տունը՝ պիւթիւն պատերը պիւլէ հէքիւմութիւն սորվեցան , տէլիւլ քիւ մենք : Հէմ եանիւ սա էխտիւարիւն բախտը բանիւ տէ տահա ապրելու ըլլայ , քիւլ առենէն պիւթիւն պիւթիւնէ հէքիւմները վաընտել պիւտիւ տամ տունէն . ղէրէ պէն վար իւքէն՝ զայրը հէքիւմ նէ լազում :

ՄԵԼ . Ամա դուն քիմ պիւրիւ ասանկ բաներով ինչ խրտար արունը կը ծծես կոր ան շաշնըն ծերուն , ընտոր մահուտ սիւլիւկ ես ես , փակչելու աեղը գտեր ես :

ՄՐ . Է՛նչ ասացիւր . հիւնգ տարիւ է քիւ խէօթիւ կիպիւ չալըքեօրըմ , թիւխրիւխլերիւնիւ , սիւմիւխլերիւնիւ , ուրուպալարընը թէմիլլէյօրըմ տէ՝ տահա պապասունուն պիւր էսկիւ չարուխունու տա ալմամըլ էմ : Ճանչնում էս դուն ան ինչ հիւքմէթլիւ էխտիւար մըն է , ինչ կրծան ղուրտ է , խրտար , նէքէս , մէկ փարայլն համար օխտը թախա խուռմիւշ կ'անէ , ստակ մ'ալ ուրիւշիւ կերցընու նէ՝ քթէն եա ականջէն կը հանէ . սա պախտան ախշամատախ ախլիւնիւ թօփ արած կը մոմաայ քիւ՝ էնչ մարիւֆէթով փարա մը խուսուր խարճէ : Անցած վախիւթներն ալ՝ մէկ սիւլ նէկ պաճախիւ էղաճիւ մը գտեր է , սըխըտար . ճուկ՝ պաճախիւս չափ չիկայ , բռներ իրեն հէքիւմ է ըրեր քիւ քէնտիւ քիւլիւլիւ՝ փարայը աղ իւտտէր տէիւ :

ՄԵԼ . Հայ աքըլ քիւլիւ հայ . ես ինչ կեցեր ես ասանկ ծերուն քով :

ՄՐ . Է՛նչ միւ կեցեր եմ . կայնէ հէլէ մէյ մը սա վասիւլէթը գրէ , քիւմ պիւլիւր նստըլ եաղլայա . ճախ պէնիւ . ասանկները փարան սաղ իւքէն չեն տար , ոտուընին տնկելուն պէխլէմիւշ ընելու է քի ղօռով զառով թողուն , ղէրէ հետերնին գերեզման չեն կրնար տանիլ որ տանին :

ՄԵԼ. Ամա երբ պիտոր ընէ սա վասիէթը ծօ, գի.
տէս մի:

ՄԻ. Գիւշ վախիւտէն ումուտում վար քիւ՝ կիւ.
միւշ իլէն եաղլու եաղլու եաղաճախ պէնիւմ ա.
տըմը:

ՄԵԼ. Է՛հ ծօ, կիւմիւշ տէ իշտէն տիր. պէնիւմ ու.
մուտում վար քի՛ ալթըն իլէ եաղաքրաճաղքմ
պէնիւմ ատըմը:

ՄԻ. Օ նէ՛, սէն հանկը պաճատան տիւշտիւն.
սանքիւմ չէր օգտեր անիւրտար մէրասեէտիւնե.
րուն սիւրիւն քիւ՛ էլէիս առուսու կիւպիւ էիս.
տիւարիւն էթրաֆը առեր են, իւնէ գուն ալ
պաճախներդ սըղամիւշ ըրիր մէջ մտար: Պա՛հ
մ՛ալ սոյպեմ ըսի սո տալիսաւոխները, սալթ
էրքէկ օլարախ ինչվան հարուր օխտանասունը.
օխտը հասուցի, սողրամ պէզաիւմ խոյ վէրաիւմ.
ախապար, պիւրիւ եէյէնն էմ կըսէ, օպիւրիւ՝
եէյէնիւն եէյէնիւ. պիւրիւ աղթօր աղան, օպիւ.
րիւ աղթօր թողը. տահա նէ՛ պիւլէյիւմ, պիւր
էզ մը ապուռ ճուպուռ, փիւփիւրի. պէլլիսիզ
մարդիկ օրթան են ընկեր:

ՄԵԼ. Էյի էյի ամա, սա իմ աղաս Վիրակոսը ամ.
մէն մէրասեէտիւներուն գլուխը չէ մի քի՛ պէոյ.
իւք լօքմայա ումուտում վար. հէլպէթաէ անոր
կանակէն մենք ալ լօքմա մը բան կը կրծենք, իլէ
քի չքթան քիւ՛ մը խրսրմութիւն ալ կայ:

ՄԻ. Դո սէն տէ միւ, հայտէ պաքալըմ. ի՛նչ խը.
սըմութիւն է ան:

ՄԵԼ. Եա չէն գիտեր քի ծօ, իմ ողորմած հոգի
հարս. ան ի՛նչ սատանայ մարդ էր հա, ես տա.
հա իրեն չեմ հասած, սալթ ինը հեզ քըլէփա.
խեր է: Հէր նէ իսէ՛ տալիկայ քու աղայիդ քուրը
առնէ պիտի եղեր, սողրամ չիտեմ ի՛նչ մուր քսեր
են վրան տէ՛ չէ եղած. եօխսամ ես ասօրվան օրս՝
աղայիս պէս հօճա թորոսին եէյէնն էի:

ՄԻ. Էօյլէ միւ, կեցիր. ես ալ նէ վախիւթ վիլայէ.
թէն եկայ նէ՛ Սուլթան Մաշմուտ եէրիւնէ պիւ.
նիւ փառիւշահ խոյաճախլար իւտիւ, ամա պիւր
փառչա տիլիւմ ջուպիլիս արր տէիւ օլմատը. եօխ.
սամ ասօրվան օրս պէն փառիւշահ իւտիւմ. էյիւ
միւ:

ՄԵԼ. Էյ ծօ շախտն մէկ գի թողունք ամա, էյէր
մենք տասնիկ շաշիւն էօրտէկի պէս կենալու ըլ.
լանք նէ՛ հէմէն գուն ալ ես ալ բերանինիս փօ.
րեաղին բանանք. ան ծերը ասօրվան վաղվան է
կըսես կոր, էօյլէ իսէ նայելու է քի՛ սա վասիէ.
թին բանը սահաթ մը առաջ ընդցընէ, հէմ ա.
նանկ քի՛ մեղի ալ Ֆայտալը ըլլայ: Նայէ պիր
միւթտէմ վար սանա. ամա խօսք կու տամ մի աղէկ
օրթախութիւն մը ընէլու ինձի հետ, էօյլէ քի
քէսէնիս ալ սանալիսին ալ պունտան սողրա մէկ
ըլլայ:

ՄԻ. Հէ ծօ. ի՛նչ միւթտէ է նայիւնք. սատանոր.
գի ես, սողրամ ինձի ալ քիւլախ մը տիւխմիւշ
ընես նէ:

ՄԵԼ. Մաշալլահ, դուն ալ մի կը վախնաս կոր իզ.
մէ. սատանորդի եմ ամա, պիւրիւմ քիմէ կը հագ.
քընեմ քիւլաշը:

ՄԻ. Տէ հայտէ պախալում:

ՄԵԼ. Աղաս պարոն Վիրակոսը . . .

ՄԻ. Էյ:

ՄԵԼ. Հէ, ի՛նչ ըրիր:

ՄԻ. Հիւշ, հիւշ, բան չիւկայ, մտիւկ կ'անեմ:

ՄԵԼ. Աղաս պարոն Վիրակոսը . . . : Ամա նայէ
մէկուն պիտոր չըսես հա:

ՄԻ. Չէ ճանրմ չէ:

ՄԵԼ. Աղաս պարոն Վիրակոսը . . .

ՄԻ. Էյ ճանրմ, խա՛շ պէյիւթ ալուր պու, տույ.
տուխ օնու:

ՄԵԼ. Էյ նէ՛ օլտուն, փաթլամայօրսուն եա.
սապու էյլէ պիր փառչա, միւթտէ տիր պու՛ հիւ
պիրտէն պիրէ վէրիլլի մի: Աղաս պարոն Վիրա.
կոսը . . . : Ամա նայէ ծօ սըտեղս խաֆիլ մարդ
չըլլայ:

ՄԻ. Պրէ հայ ալլահ ճէզանու վէրմէսին, սահաթ
մըն է տահա պիւր շէյ տուլմատուխ. մարդ չիւ.
կայ պէ, մարդ չիւկայ, չիւկայ:

ՄԵԼ. Հա շէոյլէ, իշտէ հիմա: Աղաս պարոն Վի.
րակոսը տարին իրեք իրեք հազար զուռուշ կէլիւ
կը կապէ մեղի, էյէր սա ամուճային վասիէթը
ուզածին կիպի ընէլ տանք նէ. եանի անանկ ըլ.
լայ քի՛ ամուճային պիւթիւն մալին մէլալին տէրը
սալթ ինքը ըլլայ, խայրիսին հետ չքաճըրվի.
պիւթիւն գիշերուան խուռունթուն ալ սա էր
քի՛ նաորը ծերը վասիէթաիզ պիտոր կլտարի տէի:
ՄԻ. Աղգուռու էօփէյիւմ, ծօ Մեղլոն. ամա աս
նաորը պիւտոր ընենք:

ՄԵԼ. Նաորը մը պիտոր ընենք. թանրմըսն սէն
պէնի ի՛նչ ուստա օղուին մէկն եմ. իրեք տարի
Ֆռէնկիստանի մէջ էփած . . . : Ամա իշտէ աղաս
ֆիթիլը առած կու գայ կոր:

Տ Ե Ս Ի Լ Բ

ԳԻՐԱԿՈՍ, ՄԵԼԳՈՆ, ՄԻՏՈ

ԳԻՐ. Ա՛հ, ծօ Մրտօ, ամուճաս աճապ նաորէ է,
կրնամ մի տեսնըվիլ հետը:

ՄԻ. Էրէկ իւրիւկուընէ պէրիւ շատ իւնկած է,
աղա. սանըրում քիւ պու կէճէ սօն կէճէսիւ.
տիւր. էօյլէ պիւր խափայաճախ քիւ կէօզէ.
րիւնիւ, պիւր տահա աշմասըն:

ԳԻՐ. Դո աման, նէ տէրսին. կեցիր սա վասիէթը
ընէ տէ, սողրամ թէքմէ մըն ալ ես կը զարնեմ
ան տանը:

ՄԻ. Ըրորդ կ'ասեմ, աղա. հէմ սանըրում քիւ աղան
ինքն ալ իւմացեր է՝ իշիւ ֆիւտա տէիւ, սապահ.
լալըն ապսպրեց քիւ՛ Գասէմի իր երկու ճան.
չոր քեաթիւսիւրուն խապեր անեմ որ գան:

ՄԵԼ. Երկու քեաթիւսի խապսոր մի ընես. ծօ ա.
ման, տէսէ նէ քի ասօր վասիէթը ընէլու միտք
ունի աղան:

ԳԻՐ. Աման, ճանրմ Մրտօ, աճապ նիւթը ի՛նչ
է. բանս նաորը պիտոր ըլլայ, էյէր քի գիտես նէ՛
ըսէ չիտակը:

ՄԻ. Աղա իւշտէ սանա խազուխ կիւպիւ չիւտակ
պիւր լախուռուռ. հիւշ թախտիւկ բան չիտեմ:
Ամա հիւշ խասէվէթ միւնիւր, աղա, սէնին իշին
հէլպէթ էյիւ օլաճախ. եօխսամ հիւշ մենք սա.
պուր կրնանք ընէլ քիւ՛ թախում մը հառամգատէ
զալում զուլում հէրիւֆիւր եուտմիւշ ընեն քու.
կիւն հախք՝ քիւ, աղա, պիւր կիւն սէնիւ էհեա
էտէճէխ, հէմ պիւրգիւ տէ եաղայաճախ. խայ.
րիւ գիտես եա, աղա, Մեղլոնին ըսածդ . . .

ԳԻՐ. Հէ ծօ գիտեմ գիտեմ, ըսածս ըսած է:

ՄԵԼ. Էօյլէ իսէ, աղա, գուն խայրի հիւ հոգ մի

ընենք . անանկ մը ընենք որ պարէ ուզածիդ կիպի զէնկիւննա : Գունն աս նայէքի , աղա , հիմա ա մուշայիդ առջին մէկ աղէկ կեղծաւորութիւն մը ընես . մէկ սէր մը , մէկ մուհապետ մը ցուցուր իրենք քի՛ խափըմիշ ըլլայ ան շաշխընը . հէմ նայէքի բերանէն բան խափմիշ ընես :

ՄԲ . Հէմ սախուն մերասիւս արդու չիցուցնուս հա՛մ ամուշայիդ առջին ալ . գիտես միւս պէն սէնիւ նասըլ մէկ՞ է թմիւշիւմ՝ օնա . պարծենալ չըլլայ ամա , էյէր քիւ քիւլ մը թաթլու սուռա թով նայիւ նէ քեղիւ , պիւթիւն իմ մարիւշիւթս է . ըսեր եմ քիւ օնա , ան իւնչ աղէկ , ան իւնչ խեղացիւ , ան իւնչ էրբեանիւ , հնազանդ մաղ լիւմ աղայ մըն է . անոր կիւպիւ մէյ մ'ալ խայրիւ խըսըմ՝ չուէիս քիւ՛ վրադ մեռնի , ճանընը քօմուշ սէնիւն լիւն . հէմ մերասիւսդ ալ հիւլ աչք չուէի հա :

ՄԵԼ . Կը տեսնաս , աղա , նասըլ քեզ ճանցեր է Մրտոն , թըպիւր թըպիւրսնա քիւմէթդ քաշեր է ծերուն առջին . աստիկ մարդուն ինչ տաս նէ՛ հէլալ չէ :

ՄԲ . Աման սո՛ւս սո՛ւս , էխաիւար կէլթօր . չէ՛ վիւր խաղուն պաշախտունու : Ամա աս նասիւլ եղաւ քիւ ես սա քեաթիւպնեքուն չկրցայ երթալ . Զանըմ՝ Մեղոն , գնա չափուխ սրվոնց խապար ըրէքիւ՛ քիւլ մը վախիւտէն գան . մէկիւն անունը Տէլի Աճմէտ է ծօ , Սուլթան Աճմէտ ճամիւսիւն բակը կը նստի . մէկալն ալ անկէց քիւլ մը վար , անունը Չալըիս Հիւսէյիւն :

ՄԵԼ . Աղէկ աղէկ կու գան կու գան , աստենին կու գան : (Կ'երկայ) :

ՄԲ . Իշտէ ճանըմ սահաթ մըն է՛ հէլէ կիւճպէլա հասաւ . թամամ Մեղոնին ըսածն է , պիւնա մը քիւ տեսնողը չաշխիւշ կ'ըլլայ , պրէ ատ որ մէյմարը չընենք է պէ :

Տ Ե Ս Ի Լ Գ

ԹՈՐՈՍ , ԿԻՐԱԿՈՍ , ՄԻՏՈ

ԹՈՐ . Ըհ , ըհ , էօհէօ , էօհէօ , խըխ , թիւ . ո՛ւժ աման պերպատ եղայ :

ԿԻՐ . Վայ իմին սէվկիւլիւ աղամուճա :

ԹՈՐ . Վայ օղուլ , գուն հոս ես եղեր . բարև աղաս , բարև :

ԿԻՐ . Չես ըսեր ճանըմ , նասըլ ուրախութենով լեցուեցաւ սիրտս , երբոր քեզ ողջ տեսայ . պիւթիւն գիշերը չէմ կրնար ըսել քի՛ նասըլ կրակ ներու մէջ էի : Հրամմէ նստէ ճանըմ , ոտքի վըրայ չորգնիս :

ԹՈՐ . Աս գիշեր , եավըում , մարազս շատ չարչըր . կեց իս , հէլալը ըրաւ , կիւճպէլա խաղսեցայ մեռնելէն . ամա եանի մէյ մ'ալ բռնելու ըլլայ նէ , տիրի տիրի իս գերեզմանը պիտի խոթէ :

ԿԻՐ . Ամա հիմա շատ աղէկ կը տեսնամ կոր քեզ , աղա . հէլէ չիւքիւր աս սահաթիս՝ որ մեզ մահ ըռմ՝ թողուց քեզնէ : Հիմա նայինք սա հիւն գութեանը թողուցած միջադրութեան թիմար ընել . հրամանքիդ պէտք է հիմա մէկ սըխըկէք փէհրիդ մը , օնտան սողամ հովէ , հաւայէ , տաքէ , պապէ , ցուրտէ , փօրեաղէ , լոտոսէ աղէկ մը սախընմիշ ըլլալ :

ԹՈՐ . (Մրգօյն) Դօ տըլըն նէրէտէ , սա գ ու ունե .

ըր չգոցես , չես տեսնար որ պաղ կու գայ ներս : ՄԲ . Պէն տույմատըմ , աղա , կէօզիւմ կէօրմէղ տովուխու :

ԿԻՐ . Անկէց ետքը մէկ աղէկ զուլէթի շերպէթ մը սիլիճի սիլիճիճի քի՛ ներսի գին երթայ լաւ մը աւել , սրբէ : Էնճամը մէկ խըյարչմալէ մըն ալ , կիւլ պաղ , ըռաւէնա , ճիլվի աֆիոն ալ մէլը խաթըրմիշ ըրած , որ քուն բերէ , խուլէթէն տիրմիշ ընէ , ուժ տայ , իշտա՛հ բանայ . խիւլա սէի քէլամ , ամմէն դեղ , իլաճ , մաճուն , մէհ . լէմ ընելու է քի՛ խափիլ բան մը խուսուր չմնայ : ԹՈՐ . Էյի էյի , եավըում , աստիք իմ խելքէս ալ կ'անցնին , օնլարն հէփիսի տէ լաղըմ ամա , ա նոնց անխրտար փարա պէտք է քի՛ տահա աղէկ է մարդ դեղ չառած մեռնի , նէչէ քի անխրտար փարա ան ուղուրսուղ էզաճիներուն խանութը լեցընէ : Պէ ախպար , աս նասըլ խալթ է աս հիւմակուան էզաճիներուն ըրածն ալ . անանկ երես սուռաթ առեր են , էօյլէ պիր քիթերնին մենծ ցեր է քի՛ ով կրնայ խօրաթել հէտերնին , ոսկի աղըրլըխով կը ծախեն կոր դեղերը , անանկ որ հիմուս աստենա՛ քիմ քի դեղի միւխտաճ չեղած եախան փրցունէ նէ աշխարհքէս , չիւփհէսիդ շատ բան կը վաստակի :

ԿԻՐ . Էօյլէ տիր , հախ ունիս . պրէ տս ինչ անի . րաուլթիւն զուլում է ըրածնիդ , նիսաֆընդ եճք մու , հայ օրանսըղ հէրիֆէր . սանքիմ թէ հալը պիւթիւն չուլ պիտոր հագնին , ես չէնէ պիտոր մեռնին : Լաքին , աղամուճա , գուն հիշ հոգ մըներ , պիւթիւն դեղերուն , հէքիմնե . րուն , էզաճիներուն մարաֆը իմ վրաս , ես կը տեսնամ : Աշխարհքիս մէջը էն մենծ բանը ողջութիւնն է , իլէ իլէ հրամանքիդ ողջութիւնը ինձի կէօրէ . անոր համար խելացի մարդը բանի պիտոր խըյմիշ չընէ կեսնըր վաստակելու համար : Քանի քի հիմա հիւնգութիւնդ թող սուրուն է քեզ , հիմա է աստի գիւմաջը առնելու , հէմէն հէքիմ էզաճի տուն թափենք , ինչ որ կ'ուզէ թող երթայ :

ԹՈՐ . Չէ չէ ճանըմ , վաղ անցայ , տիւնեային փարան խարճեր եմ ես ասանկ բաներու . թող տուր խայրի հէրլէ է . փլած տունը մէրամէթ չիվերցըներ : Հիմա ես խայրի մամտուք ունիմ . չիւնքիւ աս հեղունան մենծ ֆուռութունան ալ սաւուշտուրմիշ ըրինք գլիտունուս , քանի որ քիլ մը աղէկ եմ՝ կ'ուզեմ մէկ նիղամ մը գնել իմ բաներուն : Դօ Մրտօ , քեաթիպներուն խապար ըրի՛ր մի :

ՄԲ . Ինչ ասել է , աղա , քիւլ վախիւթէն հէլ պէթ հոս պիւտիւ ըլլան :

ԹՈՐ . Էօյլէ իտէ քիչ վախտէն ես ալ խայրի կը լընցընեմ իմ բանս , կ'ազատիմ տէրտէս : Սիւրիւ մը աճ կէօզիւ սուտ իրաւ անխապաներու էթրաֆս առած գայլու պէս բերաննին բացեր պէլէթիշ կ'ընեն որ երբ պիտոր մեռնիմ , քի ու . նեցածս չուեցածս փայ բոթին ընեն . սանքիմ թէ տիւնեային զէնկիւնութիւնը մեր քովը թօփ եղեր է , եախտ ոսկիներնիս քիւֆլէնմիշ չըլլայ տէի՛ քիւրէկով սաւուռաճիշ կ'ընենք կոր :

ՄԲ . Պուղտա՛ է միւս աս , աղա :

ԹՈՐ . Իշտէ ասանկ են մերասեւտիները , քի խա . պիւլ ըլլայ նէ՛ իս ողջ ողջ գերեզմանը պիտոր խոթեն որ ուզածնին ընեն :

ԳԻՐ . Աման , աղամուճա , աճապ իս ալ անոնց
սրան մի կը դնես . գիտեսքի . . .

ԹՈՐ . Գիտեմ , օղուլ , գիտեմ . առամը երեզին
տէն թանրորմ պէն :

ՄՐ . Էօյլէ իւսէ , աղա , պէնիւ նսնիւլ թանուր
սուն :

ԹՈՐ . Ահմարընն պաշը , հայտէ տէֆ օլ օրթա
տան : Օնուն իչին , օղլում , ան սիւրիւ մը անօ .
թի գայերուն հոխէն գալու համար՝ կ'ուզեմ
վասիլէթս ընել , ունեցածս չունեցածս բաժնել
քի . . .

ԳԻՐ . Վայ , վայ , աման աղամուճա , հոգիդ կը
սիրես նէ՛ սա մէրաս բաժնելու լախրաւորն մընէր .
ա՛հ սիրտս ելաւ , քանի որ վասիլէթի ձան կ'առ
նեմ՝ նէ՛ սիրտս փուշ փուշ կ'ըլլայ , ճիւրս կը
ծակծկի :

ՄՐ . (Զօծ) Ա՛ֆէրիւմ , էմնա ուշաուրուօյր հա :

ԹՈՐ . Ան ալ քուկին աղէկութենէդ է , եսվրում ,
օնուն իչին իլք մէրասեհափս քեզ պիտոր ընեմ :

ՄՐ . Իքինճիւ տէ վար միւ , աղա . վար իւսա ես
պիտոր ըլլամ :

ԹՈՐ . Սուս ծօ , ձանդ վար քաշէ : Իքինճի մէրաս .
եհտիս ալ . . .

ԳԻՐ . Վայ վայ , կէնէ մի . հիմա կը մեռնես իս ,
ճանրմ . սա իքինճի , իւչիւնճիւ , սանրորմ աահա
շատ երկան պիտոր երթայ :

ԹՈՐ . Չէ չէ , եսվրում , բան չիկայ , սիրտդ ամուր
բունէ , հէմէն չեմ մեռնիր կոր ես : Իքինճի ըսի՛
սա մէկ հալա մը ունէիր , գիտես , իմին մենծ
քուրս :

ԳԻՐ . Հիչ միտքս չիգար կոր :

ԹՈՐ . Քի մէկ վնենտիկցի հէքիմի մը հետ կարգը
վեցաւ տէ ֆուէնկիստան գնաց :

ԳԻՐ . Էյ հա ճանրմ :

ԹՈՐ . Իշտէ անոր տղան , որ իմին եէյէնս կու գայ ,
անունը լաած պիտոր ըլլաս , որ մէկ քիպար մարդ
մըն է եղեր , ամա շատ խեղճութեան մէջ ինկեր
է զավալլըն : Իւչիւնճիւ մէրասեհտիս ալ . . .

ԳԻՐ . Վայ վայ , աղամուճա , սա տահա չմըն
ցաւ մի . շէչէ պիր մէրասի ձան պիտոր լսէ ա
կանջս :

ԹՈՐ . Հիմա , եսվրում , հիմա խալրի կը լմընայ՝
եղբինն է , քիչ մը տահա քեզ բունէ : Իւչիւնճիւն
ալ ըսի՛ իմ մենծ աղբօրս , քուկին մենծ ամու
ճայիդ , որ Ուռուռուսիս գնաց տէ հոն մէկ հոռ
մի մը աղջիկ առաւ :

ԳԻՐ . Հէ ճանրմ լսեր եմ :

ԹՈՐ . Իշտէ անոր տղան , որ հիմա էփէյիճէ տար
ւօք մարդ է , ան ալ զավալլըն անճախ կէչինմիշ
կ'ըլլայ եղեր . մէկը , մէկալը տավա բացեր են
վրան կթեր են զինքը : Ասոնք երկուքն ալ չիւնքիւ
մօտ խրորմ կ'իյնան , հէմ տէ քի՛ իրենց հարը մա
րը ասեն մը շատ կը սիրէի , անոնց խաթերը հա
մար կ'ուզեմ քի ասոնք ալ փայ ունենան վասիլէ
թիս մէջ , ու ամէն մէկուն հարուրական հազար
զուռուշ նազտ ստակ թող տալու միտք ունիմ .
սանրորմ քիչ չէ հէ :

ՄՐ . Հարուրական հազար զուռուշ քիւշ միւ .
շախա միւ կ'ընես , աղա , տէսէ՛ նէ քիւ պարոն
կիրակոսին բան պիտի չթողնուս . մէկ կէս փոանկ
հայու մը , վէ մէկ հոռմի մը քի՛ քիւլիւ ունե
ցածնին կերեր մսխեր են , մեղք չէ՛ միւ ան
խրտար փարա կերցունել :

ԹՈՐ . Սէն սուս ծօ , սէն նէ՛ քառըջըրըն պէնիմ
իշմէ : Էս , օղուլ , մինչուկ հիմա զիրենք չեմ
տեսած ամա . . .

ՄՐ . Էս պիւլմէտիւին առամա նսնուլ փարա պը
րաբրորն , աղա :

ԹՈՐ . Պէ հէյ քալըն քաֆալը , սուս տէյօրում
սանա , իշիթմէյօրմուսուն , նէ քէփճէ կիպի հեր
քազանա էլ սալարըրըրն . ցըք ցըք : Ամա , օ
ղուլ , անցածները (թուզմ առի իրենցմէ քի՛ աս
օրերս մէյ մը Սաամպօլ պիտոր գան եղեր իս տես
նալու արզւոյով , ու խօշնութ ըլլալ ու գառնալ :

ՄՐ . Հէլէ , աղա , օնու նաֆիւլէ սէօյլէմէ . անոնք
քուկին արզւոյովդ չեն իգար , փարայիւզ ար
զույովը կու գան . քիւմ պիւլիւր լսեր են քիւ մէ
զարիւն Էախաշմիւշ եղեր ես , կու գան քիւ ունե
ցածդ չունեցածդ ժողվեն պիւր էյիւ քէլէփիւ
րով մը գառնան . եօխսամ՝ Էնչ , (թնթրուած
սուռաւթի միւ՝ չէ նէ կը ընճմրտած մուշմուշա ե
րեսներդ տեսնալու արզւոյլէմիւշ պիտոր անեն :

ԹՈՐ . Նէ տէտին , սէնի կիտի փերվարդ , խաֆած
եմ մի , մուշմուշա՛ եմ մի . ծ : ր եմ ամա , քեզի պէս
կէնճերուն հետ իս չեմ փոխեր : Չառքի տէյէնէ
կիս ինչ լը նայիս , ծօ շաշըն . երեզմէ պաքոա
նա , նասըլ քըռմըր խնձոր է , երեսուն տարվան
կարիճի երես է : — Էյ եսվրում , ինչ կ'ըսէինք
կոր նայինք . հէ . հա . սանրորմ քի կիւնէնմիշ չես
ըլլար ինչու անխրտար բան կու տամ կոր անոնց
տէի :

ԳԻՐ . Աճայիպ , ճանրմ , իմ կիւճա մի պիտոր գայ .
ինձի ստակ պէտք չէ ըսի , հրամանդդ պէտք ես .
նասըլ քի ընես նէ՛ ինձի մախպուլ է :

ՄՐ . Ամա պանա մախպուլ տէյիւլ . ան կաորիւն
հիւշ պէյէնմէտիւմ , աղա :

ԹՈՐ . Տահա կը խօսիմ , չինտի սէնի քօվարմ հա —
Էօյլէ իսէ , եսվրում , հիմա մէկ քանի առնելքնե
րու թէմէսիկներ կան՝ անոնք ալ ցուցունեմ քե
զի քի գիտցած ըլլաս : (Միքօթի) Ծօ սա տէյէ
նէկա տուր : (Թարսս — Կիւլսս — Էրիսս) :

Տ Ե Ս Ի Լ Գ

Մ Ր Տ Օ

Էյ ճանրմ , իշէր ֆէնա . Էխախարին միտքը եազ
նուշ է : Նէ՛ մուլթու Մեղգոնուն պաշրնա , պա
քալում էնչ պիւտոր ընէ հիւմպիւ . պարէ չա
փուս ալ չիգար կոր քի տիւչիւնմիւշ ըլլանք էնչ
ընենք տէիւ . վախիւթ աղ . . . Էս հէլէ իւշտէ .
ծօ Մեղգոն , ծօ չէյթան փուլլու , նէրէտէ սափ
լանորն քալորն :

Տ Ե Ս Ի Լ Ե

Մ Ե Լ Գ Ո Ն , Մ Ր Տ Օ

ՄԵԼ . Քօյ վէր , պէ քարտաշ , գիտեսքի ինչխրտար
սիւրթմիշ ըրեր եմ ան ուղուրսուզ հէրիֆներուն
ետեէն . երկուքն ալ իրենց եռւլայէն ելեր էին .
սօխաթէ սօխաթ , մահալէյէ մահալէ՛ Չալթի ,
Տէլի հարցունելով՝ հալթին մասխարան եղանք .
հէլէ նէ իսէ՛ սոն սօնուտա մէյմէկ սառանի պու
ճախներէն դուրս հանեցինք տէ՛ ապսպրեցինք
ուզածնին . երկու սահաթէ մը հոս են :

ՄԲ. Էյ ծօ պիւղիւրսիւն քիւ աղան վասիւէթը պիտոր ընէ, հէմ գիտեն քիւ նիէթը ինչ է :

ՄԵԼ. Չէ ծօ, ինչ է նայինք. պէն տէ ծնու իս տէրիւմ :

ՄԲ. Վասիւէթ մը պիւտոր ընէ քիւ՝ քուկին աղագ իւք մէրաստեալու ըլլայ :

ՄԵԼ. Իօյլէ իսէ տէսէ նէ հոգ ընելու բան չէ մնացեր, պիւթիւ իշիմիդ :

ՄԲ. Տուր հա՛ յօխ էվէթլէմէ, այաղուն քուրլուր. արտորդրա կէլէնիւ տէ պիւ :

ՄԵԼ. Կէ տիր, չափուխ ըսէ նայինք :

ՄԲ. Կէ օլաճախ. երկու հարուր հազար չիլ չիլ ղուռուչ նախա ահճէ օլարախ, իրեն պաշխա երկու արտապաներուն պիտոր թողնու քիւ՝ պուրատա տէյիւլէր :

ՄԵԼ. Երկու հարուր հազար նախա ահճէ. տէսէ նէ ծօ քի՛ պիւթիւն մէրաղը անոնց պիտոր իյնայ. իչէ կէլէն նախա ահճէ տիր, օ օլմաղբասան սող րա նէյլէ եարար : Հաւաղու բան չէ, ծօ Մրտօ, օլմայա քի շախա կ'ընես կոր :

ՄԲ. Հա ճանրմ, ալ պուռտան տա պիւր ահճէ լիւք. սահաթ մը հուսատեղս էխաւարին հետ ղաւղա ըրինք, աղ ղալըր քիւ պէնիւ խօվայոր ու տու :

ՄԵԼ. Ես էօյլէ մի. անանկ է նէ առենն է ծօ, մենք ալ պաշայենք խայրի ֆէնտաղուլթիւնը ձառք առնել : Իշտէ ճանրմ սանա տէրիւմ, հօճա թորոս. սէնճիլէյին հիսապարընը չափուճագ կէօրմիւչ պիւթիւրմիւլին. ամա էօյլէ օլմաղ, տօս տոււմ. իստէտիլմ կիպի տէյիւլարէճէյիւմ պէն. պանա ուտա Մեղգոն տէրլէր, իւչ երլ Ֆուէն. կիստան շէհիւրէրիւնի տօլաղը պարիֆէթլէրին է. լասընը էօյրէնմիւլ իմ. պէն սէնիւն թանդաղըն տէյիւլ իմ : Հայտէ պաքալմ. ըսէ ծօ նայինք ով էն սա երկու արտապաները :

ՄԲ. Պիւրիւսիւ Ֆուէնկիւստան ծնած իրեն քրոջը տղան, պապաղը Վէնէտիկիւ հէքիւմ, Ֆուէնկ :

ՄԵԼ. Ես անոր շափխան թերս գարձընեմ որ պարէ տեսայ : Էյ օպիւրիսի նայինք :

ՄԲ. Օպիւրիւսիւ տէ Ուռուաճուխ ծնած իրեն մենծ աղբորը տղան, անասը ուռոււմ, քէնտիւսիւ տէ զալմ թէլպիւսիւն պիւրիւսիւ. տա վա նիւղա պաշնտան էքսիքսիւլ. քիւ երլտա օ թուղաւաւտան էրմիւ տօխուղունու խայալ է. տէր :

ՄԵԼ. Էյ տաանկ է նէ, էօյլէ էշպէհ թէլպիւսէ պուռ տաւայը տա քայալ էթտիրմէլի :

ՄԲ. Էսոնց երկուսն ալ տա օրերս Ստամպուլ պիտոր գան եղեր. հիւմպիւ, ուտա Մեղգոն, ա խըլ իւչէտէճէիւ վախիւթն է, հէմէն չառխերը հաղլամիւլ ըրէ քիւ՝ զըվըռ զըվըռ ֆէնտերը թափիւն :

ՄԵԼ. Հիչ տեսեր է մի ծերը տա իրեն խըսմները :

ՄԲ. Աւալ հիւչ, սալթ թուղթուլ գիտէ քիւ եախունարտա Ստամպուլ պիտոր գան ղինքը տեսնալու արգիւյով :

ՄԵԼ. Ես. էյ հապա իս ճաննալու թարաֆէն նաւըլ է կ'ըսես ծերը, երեսիս շատ աշնայու թիւն ունի՞ մի :

ՄԲ. Այն էխաւարը միւ. աճայիւպ, սէն տէ պիւլիւրսիւն քիւ պիւթիւն պիւթիւնէ քանիւ հեղ քեզ տեսեր է. պէնտէն պիւլ քիւ՝ հէմէն հիւչ միտքը չէ քիւսվէթ :

ՄԵԼ. Էյ, օ տա էյի, հապա սա իմ աղա գիտէ մի տա ամուճային հաղըն նիէթը :

ՄԲ. Գիտէ միւ. նէ տէմէի տիր օ. փառչա փառչա կ'ըլլար կոր սրտեղը. հէր պիւր իքիւնճիւ, իւչիւնճիւ մէրաստեալու լսելուն՝ վայ վայ կանչելով ճանը չիխար. ապիւն անգիւն տօլաղըր միւլ կ'ընէր աշուրները քիւ՝ մէկը եարտըմ մը ընէ իւրեն, ամա . . .

ՄԵԼ. Իշտէ ան մէկը ես պիտի ըլլամ. հէմ սա խալ փախիս ըռըն, էյէր քի ես ան երկու արտապաներուն ստակ մըն ալ կերցընեմ նէ : Էօյլէ պիւր թիւթիւն կիպի ծերուն աշքը խոթեմ անոնք՝ որ վասիւէթէն գուրս ձգել չէ քի, սօյով սօփով, սինսիլէյով մինչուկ օխար պորտերնուն անէճք կարգայ տէ՛ անանկ վալնտէ :

ՄԲ. Աֆէրիւմ, ծօ Մեղգոն, էյէր քիւ կարենաւ ընել . . .

ՄԵԼ. Կարենաւ մի, վար սէն եերինտէ ըռահաթ օթուր. տա իրեք իրեք հազար ղուռուչ կէլիւր կը տեսնան կոր մի, ամմէն բան էօյլէ պիւր խօլայ. լաթարմիւլ կ'ընէ քի :

ՄԲ. Այն նայէ, ճանրմ Մեղգոն, պաշուամուղա պիւր պէլա կէթիւրմէյէսիւն հա :

ՄԵԼ. Դօ ինչ կը վախնաս, պէնի թանըմարն մը սէն տահա, փարա իչին ֆէնտ բանեցընելով ալ վարպետ եղեր եմ. աօխսան քերէ պէլքիմ զընտան գացեր եմ, երեսուն տէֆա ալ քիւրէկ :

ԹՈՐ. Դօ Մրտօ, ո՛ր ես :

ՄԵԼ. Ալահալէմ էխախարը հոս կու գայ. հէմէն վիզոն տալու է քի իս հոս ջիտեսնայ :

ՄԲ. Չէ չէ իշտէ իս կը կանչէ կոր. հայտէ ճանրմ գնա վարը քիչ մը պէքլէյէ քիւ ես ալ հիւմպիւ կու գամ տէ՛ մէկտեղ տահա մամտանք քի նաւըլ պիտոր ընենք :

ԹՈՐ. Դօ Մրտօ, ծօ նէրտէ քալարն :

ՄԵԼ. Տէ տէ հայտէ գնա. քուկին գալգ հաճաթ չէ, գիտեմ ես ինչ ընելիւք. ինձի պէս մարդը խայրիսիէն բան սորվելու միւխտաճ չէ. հայտէ պաքալմ :

ՀԱՆՏԻՍ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՏԵՍԻԼ Ա

ԹՈՐՈՍ, ՄԻՏՈ

ԹՈՐ. Օ՛յ, ծօ Մրտօ, քանի որ տա վասիւէթին բաները կը խօլայցընեմ կոր նէ, սանըրսըն քի տիւ. նեային երեքը աֆիֆլէնմիւլ կ'ըլլայ կոր վրայես, արիւրմիւլ կ'ըլլամ կոր :

ՄԲ. Ես նէ զանն էթտիւն, աղա. հէլէ կեցիւր մէյ մը պիւթիւն պիւթիւնէ լըմուչընես, նայի՞ նասիւլ տիրիւլմիւլ պիտոր ըլլաս. կէօվտէտ ալ, գլիտա ալ, ոտուրներա ալ, ձառուրներա ալ պիտոր տնկըվին տօս աօղբու տիրիւլմիւլ ըլլան, էօյլէ քիւ մէյ մ'ալ խայրիւ հաստալուխ պիւտոր ջատեսնաս :

ԹՈՐ. Հէ ծօ, աճապ ըլլայ մի պիտոր կ'ըսես :

ՄԲ. Ինչ տեսէ է, աղա, ծիւ չիւֆէ միւ վար. իլլէ քիւ էյէր տա վասիւէթիւ մէջ խեղճ Մրտային

ալ մէկ փայ մը հանես քիւ՝ օխատար չալիւշ միւշ կ'ըլլայ էմէխդ կը քաշէ :
ԹՈՐ . Դո՛ւ պէն սանա չօք շէյ էտէր իտիմ ամա , սա պաղի քերէմ շատ տառըլծմիշ կ'ընես իս . քե զի չինկած բաներուն մէջ կը խառնըվիս քի . . .

Տ Ե Ս Ի Լ Բ

ՄԵԼԳՈՆ, ԹՈՐՈՍ, ՄՐՏՕ

ՄԵԼ . (Թորոսին խոսքի վրայ) Դո՛ւ քիւն (Կ'ըսէ) Ի՛նչ օլա , քիմ վառ իմիշ օռտտա . է եօք քիմնէ , իզմէթքեար . չօճիք , էրքէք իզմէթքեար , տիշի իզմէթքեար . էփսի ճէպէնմիշ , եօք տառա պանա :

ՄՐ . Ե՛րեւնա , տէ՛հ , չիւշ . քիմ տիւր քափույու վուռան : (Կ'ըսէ) : Ե՛ք իւտտէրսիւն ոէն պուրատա , եահու . հանկիւ շէյթան կէթիւրտիւ սէ . նիւ պուրայա , պէօյլէ միւ կէթիւրէր հաստա տ . տամնէ եանընա :

ՄԵԼ . Պօն ճիւղոն , էյի կիւն սանա : Հէփ ճիւ մասթ աէմիշ պանա քի՛ պուռտա տուռիւր պիր Թորոս ահա Զիւփղիւփ օկլի քի՛ պէն իստէն պիւ լաքիւտի էտէն օնա :

ՄՐ . Իւշտէ ճանըմ , տուրմայօր , օթուրույօր հա : ԹՈՐ . Քիմ տիրօ . սն ֆուէնի փառ չասին ո՛վ է ծօ :

ՄՐ . Պիւլմէմ , աղա , եսպանճիւնիւն պիւրիւտիւ օլմալիւ : (Զօժ) Դո՛ւ Միւլդոնն է եղեր . վայ կիւաիւ , ես պիւլէ չիւճանչայ :

ՄԵԼ . (Թորոսին խոսքի վրայ) Դո՛ւ քիւն (Կ'ըսէ) Ի՛նչ օլա , քիմ սէնի ճէօռիւ պուռտա . ճէթիւ պուռտա էլին , պէն սէնին իզմէթքեար , շէյթանա վէռիւ պէ . նիմ ճան՝ էյէն պէն եօք սէնին քէօլէ . ճէթիւ պիւ տահա , ուն ալթուա վօլթա . է պէն չօք շաղ օլիւ երիւրէքտէն , ամա եօք պիւլիւ ճէօս . տէրմէք :

ԹՈՐ . Պիւ աման ուրտեղաց բուսաւ աս հէօռիւկ հերիֆը , հիմա թեւ տեղացը կը հանէ :

ՄԵԼ . Ե՛ք սէօյլէն , ահա , էրմէնիճէ :

ԹՈՐ . Հիւ , ճանըմ , տէյօրուս քի՛ նաօրը պիր չէ . լէպի էրքեանը ատամ . (Զօժ) առիւր մի :

ՄԵԼ . Ա՛ , մուհաճիւ օլ . չօք ը ը օպիկաթօ սա . նա . պիւլիւ սէն , ահա , ֆուէնիճէ :

ԹՈՐ . Եօք , ճանըմ , աղա . պէն ֆուէնի տէյիլ իմ :

ՄԵԼ . Ա՛ , չօք աճիւմիշ պէն . պէն տէ եօք պիւլիւ էրմէնիճէ , չօք վաքիթ պրաքմիշ , օւնուլծմիշ , է անճաք պիւլիւ շինտի պիւ քաշ լաքիւտի , էսջ օռթու , սատկէ չուն , ճէօսինն անցնիս :

ԹՈՐ . Դո՛ւ , ո՛վ պիտոր ըլլայ աս խենթ հէրիֆը . (Կ'ըսէ) Ե՛ք իւտտէրսիւն ոէն պուրատա , եահու . հանկիւ շէյթան կէթիւրտիւ սէ . նիւ պուրայա , պէօյլէ միւ կէթիւրէր հաստա տ . տամնէ եանընա :

ՄԵԼ . Ե՛ք , շաղմիշ սէն , պաքառ եիւղիւմէ , եօք թանիւ պէնի . պիւլիւ նիցին , զեռէ եօք ճէօռմիշ պէնի :

ԹՈՐ . Ըփիլթիւր , էօյլէ օլմալ :

ՄԵԼ . Պէնիմ պապա Ալէսանդրօ Պիւթլի , վէ . նեցիանօ , պիւ պուլիկ ատամ :

ՄՐ . Իստէն առչիւն վար իւտի :

ՄԵԼ . Ա՛ , սէն ահաճ , եօք աղնառ լաքիւտի . պուլիկ՝ եանի տէկիլ ալչակ , ը , ը , նաօրը տէմիշ լէն , տէկիլ չօփի , ճէնթիւլուօ : (Թորոսին) Պէնիմ պապա տէմիլիմ , ալմիշ պիւ քիլ էռմէնի

քի՛ նաօրը սէօյլէմիշէն իստէ , պիւ վաքիթ սէնին քրքառտալ իմիշ :

ՄՐ . Դո՛ւ , եյէնիւն տիւր , աղա :

ԹՈՐ . Իմացայ ծօ . աս նաօրը հէօռիւկին մէկն է եղեր :

ՄԵԼ . Ի չիւնքի քառի ատամ՝ եօք պիւլիւ էյի հի . սապ , տէօռթ այ անճակ ճէյմիշ , քի սոպիթօ քօլիշ պէնի :

ՄՐ . Ե՛ք քօմուշ , սինեօռի :

ՄԵԼ . Զօճիկ քօմիշ . տիւնեատա քօմիշ . տօկիւմիշ :

ԹՈՐ . Դո՛ւ ի՛նչ խալթ կ'ուտէ աս խե մարդը . հի . սապ էթմէք մի պիւլմէլ :

ՄՐ . Իօյլէ տիւր , աղա , հիւշ օնլար պիւլիւմ կիւ . պիւ հիւսապ էթմէք պիւլիւրէր մի :

ՄԵԼ . Ե՛ք իստէ զառառ եօք , պիւ աղ չափիք , պիւ աղ ճէճ , չունքի պէնիմ անա՝ սէնին քիլ . քարտալ , պէնի եափմիշ սանա եէյէն , պանթա :

ԹՈՐ . Ամա , եահու , պէնիմ քրքառտալմ պիր էյի վէ աքըլը քրք ըսը , օնուն՝ սէնին կիպի տէ . լի վէ սոյսուղ էվլաթ օլմալ :

ՄԵԼ . Պէն ահաճ , պէն տէլի . նէ սէօյլէն , տա . հա սէն եօք թանիւ պէնի , պիւլմէլ պէն նաօրը պուլիք ատամ :

ԹՈՐ . Ե՛ք տէմէք տիր :

ՄԵԼ . Ե՛ք տէմէք տիր :

ԹՈՐ . Իօյլէ եա , կէօրիւնիւյօր :

ՄԵԼ . Ե՛ք տէմէք տիր :

ԹՈՐ . Հէ ճանըմ , ճանդ օխալ մահալէն կը բռնէ հիմա :

ՄԵԼ . Պէն Պիւթլի սոյնիւ պուլիկ շան եափմիշ :

ԹՈՐ . Պէլիւ եա . (Զօժ) խենդուլթիւնիլ :

ՄԵԼ . Հէմ սէնին սոյնիւ տա :

ԹՈՐ . Օնու քայրը սէն պիւլմէսին :

ՄԵԼ . Հէմ հէփ վէ ենեցիա թանիւմիշ պէնի :

ԹՈՐ . Ի՛նչ ճանըմ չօք ուղուն էթալիւ եա , հայտէ տէֆ օլ :

ՄԵԼ . Ե՛ք տէմէք տիր . պէն ճէյմիշ շինտի մաք . սուս պուռտա քի՛ հէփ սէնին մեռա , զէնկիւն . լիք տէօռիւր էօյլէ ճիւտէն :

ԹՈՐ . Զօք էյի էթմիշ ին , հաղ էթալիւ , ամա շու . նէ զաման տէօնէճէքսին կէնէ եերինէ :

ՄԵԼ . Ե՛ք , խառն սէն տէ ճէլիւ պէռապէն . պէն եօք ճիւտէն , թաք քի սէն եօք օլիւ , ճէպէնիւ :

ԹՈՐ . Ըռնա պաքըն , սուրաթօրը հէրիֆ , եր . քըլ շուրատան :

ՄԵԼ . Ե՛ք շինտառիւր , ահա , նիցին թառառա , պէն ճիւթմէլ պուռտառան , թաք քի եօք ճէօռիւ սէնի մեղառ իցինտէ քի՛ ուղանմիշ եաթառ . ատամ :

ՄՐ . Աղա , խաթրիւն քալմասին ամա , պիւր էյիւ եէյէնիւն վար քիւ քիւլիւ խեղիւն փչա . ծը շիւտակ շիւտակ լեղուին կու տայ :

ԹՈՐ . Քօյ վէր ծօ , շաղմիշ եմ եղեր . շատ խե . սեր էի ամա՝ աս ճիւլ չըլդըններէն է :

ՄԵԼ . Զօք պուլիկ ումուտ վար պէնիմ քի՛ պիւ էյի , պիւ ճիւլէլ մեռառ քափառ . ալթին չօք , եիւմիշ տա չօք զիյատէ , զեռէ պիւլիւ սէնին թապիլթ նաօրը նէքէս ատամ , նաօրը զալիմ օ . ռանսիլ հէրիֆ քի՛ պիւ փառա իլին պուլիկ շա . մաթալառ եափառ , քալկա էտէն , տայակ չէքէն . է նաօրը քի իլիւմիշ պէն , չօք ֆէնա ֆէնա ատառ քօմիշառ սանա :

ԹՈՐ . Տէ , քայրը եէթեր , քայրը թիւքէնտի սա .

պարմ: Պիլիբոսին քի, ետհու, տաճա պէնտէ
քուվէթ վար, տաճա թուծար քուլարմ, շինտի
սէնի շու փէնճիրէտէն տըշարը պրաքըրլմ հա.
հայտէ տէֆ օլ օրթմաւան, թէզ երքըլ շուշաւան:
ՄԵԼ. Պէն ելքիլ, սէն պէնի պուաքիր փէնճիրէ-
տէն տիշարի:

ԹՈՐ. Սէնի ետ, Նէ զտնն էթտին:

ՄԵԼ. Սէն մի պէնի, պէլլօ. թէզ սէն հայտէ ել-
քիլ պուրաւան, պէնիմ պու եվ, պէն պուշին
սաճապ, է պէն սանտ էյլիք ետփառ նէ զաման
քոյվէթիս քի պուշնաւ օլլու:

ՄՐ. Աս ինչ զալլմ մուշաւառ հէրիւֆ է իւմիւշ,
աղա:

ԹՈՐ. Պրէ տման, աւ նաւրլ ուղուրսուղ է:

ՄԵԼ. Այտէ ճէլ սէն, իղմէթքեառ, պէն չօք
սէվտի սէնի. ճիտէիմ իշէսի, պիւռ ճիւղէլ
պուշիկ օտու, քի...:

ՄՐ. Հէ, հէ, շիւնտիւ. հէլպէթ քէօմիւրնոցին
մէկ ծակը կը խօթեմքէլ:

ՄԵԼ. Քի պիւռ էյի ճուճպուշ ետփաճաք պու-
ռաւա պուռ կէճէ, պիւռ էյի սուֆառ, պիւռ
էյի մանճա: Ատէ ճիթ չափիք, չէվիւ քէպապ-
լառ, աշ, ա, ա, քանօվա, ա՛ մակտա, ճէ-
թիւռ պուռաւա չօք շառապ, էյի, թաթիլ՝ քի
իշէճէք պիւռ էյի. եօք սաքլառ պիւռ շէյ, չիքա-
ճաք պիւրթիւն. ետփաճաք պիւռ էյի մասուաֆ,
զէրէ պուռ շաշքին աւաւմ չօք զէնկին, փառա չօք
օւտա, ալթին պտապսի: (Թարթի) Ի՛ էիւ-
տիառ, պէնիմ ծիօ, եիւղ ալթին լազիմ պանա
պուռ կէճէ, վէռէճէք փէշին պէնիմ մէռաւաւան,
եօքսա ետաին սապաճ ետնկին ետփառ պուռա-
ւա:

ԹՈՐ. Տէր Ատուռաժ, առանկ զալլմ տէնկիսիզ
էտէփսիզ մարգ կըլլայ մի եղեր:

ՄՐ. Աղա, քէզի բան մը ըսեմ միւ. ասիւկայ
եէյէնիւն տէյիւլ քիւ, դժոխքէն փրթած սա-
գայէլ մըն է. ասոր հետ սանըրոււմ անուշուլթե-
նիմ խօսելու է քիւ՝ մինչուկ սա տունէն գուրս
տէֆ ըլլայ:

ԹՈՐ. Հէ ծօ, հայտէ ան ալ ընենք: Պէնիմ աղիզ
եէյէնիմ, հիւշ պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր էիւ-
տիար աւաւմա՝ պէօյլէճէ կէլիպ եղիլթ վէրմէք
օլլուր մու. պրաք պէնի ըռահաթ էօլլուշէյէ-
տէք, օնտան սօնղա՝ հէր շէյիմ սանա օլլուն,
ալ կիթ իշինէ:

ՄԵԼ. Պիէն, պիէն, էյի. մա Նէ զաման ճէլիւ
պուռ կիւն, Նէ զաման օլէճէք սէն:

ԹՈՐ. Չօք կէճիլթէզ, ճանրմ, կիւնտէն կիւնէ մէ-
զարա ետքլաշը յօրոււմ. շուշաւա ետաշալպ ետ-
շաշաճաղլմ իւշ տէօրթ կիւն տաճա, օնտան էօ-
թէսի եօք ետ:

ՄԵԼ. Պէն վէռիւր սանա ալթի կիւն. է եէտինճի
սապաճ ճէլիւ պուռաւա, է նաւիլ քի պուշիւ
սէնի, սաղ, օլմիշ, էմէն մէզառա սօքառ: Իշտէ
պէն ճիտէն շինտի. մա պիւռ տաճա սոյլէռ, սաք-
լա՝ սէնին սօղ, եօքսա պէն սաքլար պէնիմքի:
(Կ'երեւ):

ՏԵՍԻԼ Գ

ԹՈՐՈՍ, ՄՐՏՕ

ՄՐ. Ամա տաղաւաւիւ հա՛. պուռ նաւիւլ եէյէն
իւմիւշ պուռ, աղա, հանկըլ շէյթան տօղուրմուշ
պուշնու:

ԹՈՐ. Ծօ չէ, խապուլ չէմ ընէր, իմ եէյէնա չէ
ան: Իմ քուրս անխրտար անխէլք չէր քիմ՝ ա-
նանկ տաղաւաւմը տղայ պէպէմիշ ընէ:

ՄՐ. Ամա շիւտակը զուրցեմ միւ, աղա, քիււլէ-
թը շառ քուկիւն քիււլէթիւգ կը լմանէր, պիւլ-
մէմ մէկ նաւրլ չէօհրէթ մը կար երեւիւն վըայ.
չիյտեմ աւա, սանքիւմ մէկ ախրապալլիս մը պի-
տոր ունենայ:

ԹՈՐ. Չէ ծօ, չընի շուշի. ունի նէ ալ խապուլ
չէմ ընէր չէմ ընէր միւնքիւն չիկայ, ան սօյուռ-
զին մեր սօյին հետ ախրապալլութիւնը մեզի ու-
ղալէթ է:

ՄՐ. Իյ, աղա, հիւմպիւ սիրտգ կուքաշէքիւ՝ աւ
խըյաֆէթ մարգուշ հարուր հազար դուռուշ
վասիլէթ թողու:

ԹՈՐ. Ի՞նչ, վասիլէթ մի. գետնին տակը կը թա-
ղէմ փարաւ, չէօփիւկը կը թափեմ տէ, ան է-
տէփսիլին չեմ իտար:

ՄՐ. Հէմ սանքիւմ առտեղը խան է, ետ փաշայիւ
խօնախ՝ էկաժիւն կիւպիւ հոս սէյիւրթմիւշ ը-
րեր է, կ'ուզէ ուտել խմել փաթլաւիւշ ըլլալ.
հէմ փէշիւնտէն աէ մէրաւ խտէյօր, վար իւսա
ճէպը փարա մը չէ մնացեր:

ԹՈՐ. Ծօ էյէր ան խենթը պիւրթիւն ումաւոր
իմ փարալիս վըայ գրեր է քի ուտէ խմէ տէի
նէ, հէմէն թող ոտուրները տնկէ, զէրէ անօ-
թու. թէնէն պիտի սատիլ. իմին փարալիւս ետ
զինքը չեմ գիրցընէր:

ՄՐ. Չօխ էյիւ էտերսիւն, աղա, թող քիւլէ մը
երթան վասաղկիլ սորվիւն ասանկները քիւ՝ փա-
րայի խըյմէթ գիւտանա: Իշտէ պիւրթիւն մէրաւ-
խորները ասանկ կ'ըլլան. սահթէ սահաթ, թա-
քիւլէտէն թաքիւլէք պէսլէմիւշ կ'ընենքիւ՝ սէ-
ֆիւլ ախրապանիւն մեռնի. երբոր տեսնան քիւ
շառ կ'ուշանայ կոր, սապաւերիւն թիւքէնմիւշ
կ'ըլլայ, զօռ իւլան պօղազիւն վըայ կը կոխեն՝ ետ
մէրաւներն կ'ուզեն, ետ սէֆիւլին հոգին զօռա-
քիւ կու հանեն: Ո՛ւր գտնամ ետ, աղա, պարոն
Կիւրակոս կիւպիւ, օնա խայրու սէօղիւմ եօխ:
Նա իւշտէ կու գայ կոր. քիւմ պիւրթիւր կէնէ քե-
զի համար չալիւշմիւշ կ'ըլլայ կոր. նայիւնք ի՞նչ
խապար ունի:

ՏԵՍԻԼ Դ

ԿԻՐԱԿՈՍ, ԹՈՐՈՍ, ՄՐՏՕ

ԹՈՐ. Ո՛ւր մնացիր, Կիրակոս ետվուռ, նաւրլ ալ
ասանկ իխտիզալը արալլիս իս ձգեցիր գացիր:

ԿԻՐ. Ի՞նչ կայ քի, ճանրմ, ի՞նչ եղա:

ԹՈՐ. Չէն ըսէր, նաւրլ մէկ զալլմ եէյէնիս մէ-
կը եկաւ տնկըլթեալ գլխուս վըան. անանկ խենթ,
չըլլըն, կոպիտ մարգ տաճա չէի տեսած. չքսա-
ծը չմնաց, անանկ էօրքէ հանեց իս որ՝ քիւլ մնաց
տաւիւ կ'իջնար կոր գլխուս:

ԿԻՐ . Սա վարը մէկը տեսայ հիմա դարն իբէն քի՛
քըքըրտեղով կ'երթար կոր , շափալը ֆռէնկ
մը խուռպաղկի պաճախներով . . .

ՄԻ . Թա՛քէնտիւսիւ , ան աճալ աճայիւս ճանա-
վարը :

ԿԻՐ . Տեսայ , ես ալ շաշմիշ եղայ . խըզմիշ եղած
կ'երթար ու կ'ըսէր , պէն պու էվի եաքառ , եան-
կին եափառ :

ԹՈՐ . Հոս պէտք էիր , օղլում , քի ան խենթին
հախէն գայիր . չես գիտեր նասըլ փիս բաներ
գուրս կու տար բերնէն . իշտէ չես աւտար նէ ,
Մրտոյին հարցուր :

ՄԻ . Գետիւնն անցնի ան ճանալարը քիւ՛ աղան
իրեն մէրասեհտիւ ընեւ կ'ուզէր : Քիւմ պիւ-
լիւր , աղա , օպիր Ուռուսաճուղցի տէտիւլինգ ալ
նասըլ մարգ պիտոր ըլլայ . չիւճանցած մարգուգ
ստակ մի թողուր , աղա :

ԹՈՐ . Չէ ծօ չէ , հիմա ես փոխեցի նիւթս , քեօռ
մանղըռ մըն ալ չիտամ պիտոր ան ուղուրսուղին :

ԿԻՐ . Էօյլէ իսէ ան պիտոր ըլլայ , աղա , քի՛ սօ-
խախը պիւթիւն հալիւն բերանը ինկեր է որ հօ-
ճա թորոսին տարապաներ եկեր են քի՛ պիւթիւն
մէրասը ժողվեն տանին տէի . տունէ տուն , սօ-
խախէ սօխախ կը հարցնեն եղեր քի՛ Զըռփղըռփ
օղլու հօճա թորոսուն էվի նէրտէ տիր տէի :

Տ Ե Ս Ի Լ Ե

ԿՂԵԾԻՍ , ԹՈՐՈՍ , ԿԻՐԱԿՈՍ , ՄԻՏՈ

ԿՂ . (Թօրօսի) Աղա :

ՄԻ . Օղլան Կղըմէս , նէ օլա :

ԿՂ . (Թօրօսի) Աշաղատա պիր ուռում չէլէպիւ-
սիւ կէլիւսպ՝ սէնի կէօրմէք իստէյօր :

ՄԻ . (Յած) Շիւփէսիւզ Մեղոնն է :

ԹՈՐ . Ուռում չէլէպիւսի իլէն պէնիմ իշիմ նէ :

ԿՂ . Տէյօր քի՛ տխրապառ եէյէնի իմ տէ տէյօր :

ԹՈՐ . Ծօ , չիւփէսիւզ աս ալ Ուռուսաճուլիւր պի-
տոր ըլլայ :

ՄԻ . Շիւփէսիւզ , աղա , անասը ուռում տէյիւլ-
միւ :

ԹՈՐ . Պրէ աման , աս նասըլ ալ ետէվէ ետէվ
տնկըվեցան :

ԿՂ . Եօխարիւ կէթիրէյիմ միւ , աղա :

ԹՈՐ . Եօք ծօ , իստէմէմ , աղամ պունտա տէյիւ
տիր տէ :

ՄԻ . Չէ , աղա , չէ , միւ վալնտեր , կոպտուծիւն
է . թող տուր մէյ միւ վէր գայ նայիւնը նասիւլ
մարգ է : (Կէփէսի) Հայտէ կէթիրիւ վէր եօխա-
րը պախալում : (Թօրօսի) Քիւս մը սիրտ արէ ,
աղա , պէլքիմասիկակ մէկալէն աղէկ է . անխը-
տար տխրապաներուն մէջ հիւս պիւր տխրըլը
մըն ալ պիւտոր չըլլայ , պու հասնկը շէյթան սօյու
պու :

ԹՈՐ . Էօյլէ իսէ կեցիր սա խալփախս տուր :

ՄԻ . Հրամէ , աղա :

Տ Ե Ս Ի Լ Զ

ՄԵԼԻԳՈՆ , ԹՈՐՈՍ , ԿԻՐԱԿՈՍ , ՄԻՏՈ

ՄԵԼ . (Թօրօսի եւ Զօրօրօրի յետոյ նէրս ին հօնայ ,
ու քալայ ին ալ եփեկն ինչեւր Բաւաթ . նա Մրտոյին

Ծաւել շօրհալալ ինչայ Բաւաթ Բաւաթն հօնար .
Էփու Բաւաթ Գաւաթ ինչե Թօրօսի) Կօյ վէր , Ծա-
նիմու , քի պիր էլինի էօփէծէյիմ կէօտէրմէք
իձին պէնիմպօյիւկ սէվինիմի : Սուքիր ալլահա
աքըպէթ կէօրմիսիմ պէնիմ ամուծամի քի՛ սէ-
վէրիմքէնտիմաէն զիյատէ :

ԹՈՐ . (Յած) Հէլէ ինչ որ է նէ՛ աս մէկալէն էր .
քեանը կ'երնայ կոր . ամա նայինք : (Բօրն)
Չափուք պիր իսկէմրի վէրին եէյէնիմ :

ՄԵԼ . (Մրտոյին) Եօք , ծանիմու , նափիւզ զահ-
մէթ ցէքմէ . պանա պիր միտէրցիք տէ եէթի-
սիր . հից պէն ամիծամին քարսիսինտա՛ զայտու-
րի էրմէնի կիպի օթուրոնր մի իմ :

ԹՈՐ . Ծօ ծօ , միլէթէս սկսաւ , հաւտայիր սօփայ-
ով կը վալնտեմ հա :

ՄԻ . Չէ . ճանրմ աղա , կեցիր հէլէ քիւս մը . մէ-
կալին եանունտա պու չօխ եախըլուիլու տուր :
ՄԵԼ . Նէ , ծանիմու , պէնիմ մի մէթ՝ էտէյօրսու-
նուզ եաքիսիքի իմ տէի . պու տա սիմտի նէ օլա-
ծաք , էվէլ կէօրսէլիտինիզ , պէնիմ էսիմի պու-
լամազ իտինիզ :

ՄԻ . Ծօ իրաւ որ իսէ է եղեր . կեցիր սըվոր զէֆ-
քը հաննէք քիւս մը : (Աւ Մեղոն) Պէլլիւ
տիւր , ա ճանրմ , էլիւն օլմայաճախ ամա , պիւզ
չիւնտիւ սէնին սուռաթուն իչիւն տէմէյօրու-
տուր :

ՄԵԼ . Էյ ծանիմու , նէ զարարի վար իմիս , պէն
օյլէ ալնամիս իմ . նէ իսէ , տէտիւմ եալան տէյ-
իւ եա . ցօք կիւզէլ իտիմ էվէլաէն , հէմ սիմտի
տէ տահա տէյիւ մի իմ եա :

ՄԻ . Նէ տէմէիս տիւրօ , չօխ կիւզէլ (Յած) Ճըռ-
ղած մուշմուլա կը վանիւն :

ՄԵԼ . Պաք , ծանիմու , պէնտէ տէ եաս վար ,
ալլմիւս եաքնտա իմ , ամա սու ամուծամ կիպի
կէօտէրիմ մի իմ եափիմ :

ՄԻ . Աղա , պիր չօճուխա պէնիզէրսիւն :

ՄԵԼ . Օնուն կիպի սուռաթուր մի իմ :

ԹՈՐ . Իշտէ ճանրմ , նայէ սըվոր՝ Էրեսս պաշ-
լայեց խածնէլ : (Աւ Մեղոն) Իշտ , եահու ,
սուրաթմուտան նէ իստէրսին :

ՄԵԼ . Հից , ծանիմու , սօզ կէլիսի իցին տէմիս
իմ : (Մրտոյին) Վա՛ր պէնիմ եիւղիւմաէ տէ սու-
քաթմէր քաթմէր էհտիարըք :

ՄԻ . Աղա :

ՄԵԼ . Եա սու սըլթմուտ օնուն կիպի պիր քամ-
պուն :

ԹՈՐ . Պրէ աս խենթը իս մասխարա՛ ընեւու հա-
մար մի եկաւ տնկըվեցաւ գլուխս . թէլ տէֆը-
րէք սըվիկայ :

ՄԵԼ . Նէ՛ սէօյլէյօր ամիծամ , ծանիմու , նիցին
տառիթօր , ակնայամայօրում :

ԿԻՐ . Եա նասըլ էրմէնի էվաթը սըն քի՛ պապան
տիլինի ալնամուսըն :

ՄԵԼ . Պէն , ծանիմու , քիւցիւք իբէն պիլիւ իտիմ՝
էրմէնիւմ է . ամա սօնկրա հացան պօյուտիմ՝ պիր
փարցա սըլիմ եէթիտի իսէ , պրաքտիմ մաք-
սուս , հից սօյլէմէզ իտիմ քի՛ ունուտայըմ տէի :

ՄԻ . Նիչիւն , մաստուր , զօռուն նէ :

ՄԵԼ . Եա , ծանիմու , պէն իսթէմէզ իտիմ քի՛ քա-
պա էրմէնի էվաթը կէօտէրէիմ քէնտիմի . ցօք
տէֆա հատտա ածիմիսիմ քի՛ նիցին պէնիմ պա-
պամ սօղիւրմիս պէնի քի՛ էրմէնի էվաթը օլմիս իմ
տէի , վէ պիր կիւն հըրսիմտան ալլար իբէն՝ վա-

լիակամ սօրմիս պանա քի, նէ վար օղլում, նիցին աղլաթորին տէր. պէն տէ տօկրիսինի տէմիսիմ. օ զաման տէմիս պանա քի, եօք օղլում, եազնիս տիր, սէնին պապան տօղլումմիս սէնի, պէն տօղլումիսիմ տէտի. օնտան սօղլա ցօք հօտումա կէլաի, ցօք սազ օլտիմ:

ԹՈՐ. Հայ տուճան հոռում հայ:

ՄԻ. Էյլէ իւսէ շինտի էրմէնի տէյիլ օին խայրը:

ՄԵԼ. Եօք, Ծանիմու, սալթ պէնիմ պոպամ էրմէնի տիր:

ՄԻ. Ծօ, չիւֆէրիւզ առջիւնէն խե է եղեր ա սիւկայ:

ԹՈՐ. Սօրմաք այրալ օլմաթըն ամա, նիցին պրաքըրալ Ուռուսաճուղու կէլաին պուրայա:

ՄԵԼ. Իլքիփաա սէնի կէօրմէք իցին. իքինծի՝ պիր տավա իցին քի նահաք եէրինտէ ացմալար պասիմա, վէ ցօք եզիէթ տէ վէրմիսէր պանա. սօն սօնուկտա սէրահաթ քէսմիսէր քի՝ քէօքտէն պիր էյի տէֆտիս օլնիսին պու տավա տէի, զէրէ ցօք սիւփէլի իմիս:

ԿԻՐ. Շիւփէլի մի, աճապ նէ տավա օլա:

ՄԵԼ. Հից, Ծանիմու, պիւթիւն պիւթիւնէ եալան իֆարիս տիր:

ՄԻ. Հէլէ հէլէ, պիր եօլ աղնայմայուզ մու:

ՄԵԼ. Հից տէմիս իմ, նէ օլաճաք. իֆարա եթմիսէր պէնիմ իւստիւմէ քի՝ սանքիմ պիր թիւքէան ացմիս, պօսաթմիս իմ տէի. տսլե եօք եա, Ծանիմու:

ԹՈՐ. (Զաժ) Ծօ պու խալթը տա մը եէմիլին. ինանրըրմ. գող է աւ, չոքէ նէ:

ՄԵԼ. Ամա սալթ պու տա տէյիլ սէպէպի քի՝ պօլէ ցափիծաք աճէլէ իլէն կէլմիս իմ պուրայա:

ԿԻՐ. Եա նէ տահա:

ՄԵԼ. Սահիհ վէ ինամտար ատամլարտան խիթաիք քի՝ ամիծամ պիր քույրու առամ օլմիս, քաքօս ինէ, պէքուի, քուսմապաղ...:

ԹՈՐ. Կէ տէտին, քիմ պու օլան:

ՄԵԼ. Սէն ափծամ, տէմիս իմ քի՝ պիւթիւն կիւն սքոտմտան սապահատաք մէհանալէրտէ քահվէհանալէրտէ կէզէր եէր իցէր, հարց մասրաֆ է տէր իմիսին:

ԹՈՐ. Պէնտէն էօթիւրիւ միւ պու սէօզէր:

ՄԵԼ. Հէ եա, Ծանիմու, սէնտէն. նէ, պիր սէյ վալ մը: Կիւծիւնէ կէլիօր. պէն խիթաիլմի սէօլէմիս իմ:

ԹՈՐ. Աման Ծօ, հիմա տամլա կ'ինջնայ թէփէյիս, չիտեմ ինչ կ'ըլլամ կոր:

ԿԻՐ. Աման, ճանրմ աղամուճա, բան չիկայ, սիրադ գող մի հաներ. ան չըլլըն փէրվաթըր մարդուն խօքերոն մի կը նայիս:

ՄԵԼ. Վէ պէօլէ ինամտար ատամլարըն սէօղիւ իլէ՝ հէփ հըսըմ աքրապա պիր եէրէ կէլիւպ, տիւսիւնտիւք քի պուսնուն պիր ցարէսինի պուլալիմ քի՝ պիւթիւն մէրասիմիզի զայ էթմէսին տէի. օնուն իցին կէլմիսիմ սինտի քի՝ պուսնամիս տիր տէի տավա աճիւպ, պիւթիւն մալարինի ահծէլէրինի զաիթ էաէծէիմ էլինտէն:

ԹՈՐ. Պանա մը էաէծէսին պու հալթը:

ՄԻ. Տէր առտուած, ինչ անիծած սիւնսիւլէ է սիւկայ:

ՄԵԼ. Հէ եա, Ծանիմու, սանա քի՝ նաֆիլէ զայ էթմէյէսին փարալարիմիլի:

ԹՈՐ. Ծօ փայտի մը կաոր չիայ սըտեղը. (Կ'էլա) Գա

աղալէ Կ'աւէ): Սէնի կիտի սուրաթաղ չըֆրա, թէզ երբըլ կէօղիւմիւն էօնիւնտէն, պիր տահա պու էվէ այաք պասմայաթըն հա, եօքսա...:

ՄԵԼ. Կէ, պէնիմ կիպի ցէլէպի առամա էլ քալտիրասին. աման, եէթիսին. Ծան քուլթարան էօք մի:

ԹՈՐ. Սէնին կիպի սոյսուզ առամա...:

ՄԵԼ. Պանա մու պուլթուրէր:

ԹՈՐ. Հէ եա, սանա, կիտի էաէփսիլ:

ՄԵԼ. Սէնի զընտանա քօտուրաճայիմ քի էօյրէնէսին:

ՄԻ. Քիւլմիւ զընտանա խօտուրաճախըն, աղամը մի. հայ պաճախսուզ:

ՄԵԼ. Զօք ցըրցըրլամա, սէնի տէ քիւրէյէ քօտուրուում հա:

ՄԻ. Քիւրէյէ մի:

ՄԵԼ. Հէ եա, նէ զանն էթմիսին:

ԹՈՐ. Երբըլ, քիւլհանի, շինտի սէնի կէպէրթտիրիմ հա:

ԿԻՐ. Պէօլէ օլմազ, շինտի կիտիւպ պէն պիր չալուէ կէթիւրէյիմ քի՝ սէնի զընտանա չէքիպ կէթիւրիսին:

ՄԵԼ. Կէ, պանա մի ցալուս, պէնիմ կիպի առամը ցալուսցի մի թուլթաք:

ԿԻՐ. Շինտի կէօրիւրսին օլաճաղը. պարէ սէն տէ էօյրէնէսին քի՝ պէօլէ քալապաղը ըլան կէլմէլէր առամը մասկարա էթմէյէ:

ԹՈՐ. Հայ էաէփսիլ. հայ...:

ԿԻՐ. Ճանրմ, աղամուճա, հէրիք է խայրի. հայ տէ հրամանքդ ներս գնա քի նաֆիլէ տահա ալթիւսա չըլլաւ, խաֆիլ հիւանդութիւնդ թէփրէշմիլ կ'ըլլայ. ես ամէն բան կը լմնցընեմ տէ, խապար կը բերեմ քէզի:

ԹՈՐ. Ուլֆ, եալթուում, աման, չիտեմ ինչ կ'ըլլամ կոր. սանըրմ խայրի աւ եաթի օրս է: (Մ'աօյին իւլէն-ծ ի'էրլա):

ՏԵՍԻԼ Է

ԿԻՐ ԱԿՈՍ, ՄԵԼ ԳՈՆ

ԿԻՐ. (Աչիս ճիւղը Թորոսին նայելով ինչ-ան ո'հէտաւայ իւլթալէն) Սէնի կիտի զալըմ ուղուրսուզ, էօլտիւրմէյէ մի կէլաին ամաւաճամը. հայ կիտի սոյսուզ ագրապալար, սիզն կիպի տէլի առամլարա՝ պիրէր հալթա վէ պիրէր զինձիլ լաղըմ քի...: Ծօ Մեղքոն, սէն մի սին Ծօ. փիր օլ:

ՄԵԼ. Տէ հայտէ, թէզ գնա չալուէ խուլուի հասուր քի իս բունէն, իշտէ կէցեր եմ:

ԿԻՐ. Ծօ նաթըլ ալ չվախցած կըցար ընեւ աւ բանը:

ՄԵԼ. Եա, աղա, քէզի էյիլիկ ընեւու համար ալքիս բան մի կ'երեւայ. կը տեսնաս հիմա նասըլ ուղածս առաջ տարի: Անանկ մը կ'ըլէցուցի շաշ խընին ան խօսքերը քի՝ ֆիթիլ ֆիթիլ քիթէն կու գայ կոր, ու ասորվան օրս երկուքն ալ մէրասէն հէլպէթ գուրս պիտի ձգէ:

ԿԻՐ. Ծօ ամմա ռէզիլ ես եղեր հա. ան նասըլ ապուխտ վուպուխտ լախուտընէր էր քի չաթըցած գուրս կու տայիր կոր:

ՄԵԼ. Եա բան տեսնալ կ'ուզես նէ, աղա, բէրանդ քիչ մը չէլիկի պիտի ըլլայ, եօխսա մամա

յակ կենտրոնի պիլծմէջ: Ամա տահա առ ինչ պիտոր ըլլայ. դուն սա ան առջի թըթուածի ֆռէնկը էնտամովը հոս տեսնալու էիր, ինչ զէ. հիր զըխըմ բաներ դուրս տուաւ բերնէն. անոր սալթ խըյաֆէթը պիլէ մարդուն խօշը կը բէ. ըէր, սա ան պոչը ետէն կախած, փաշաները թափթըպած: Նէ իսէ, ասանկ անանկ՝ իշտէ միւրատիգ հասար, աղա. ան երկուքէն ալ ա. նանկ մի գանեցաւ ծերը քի՝ շիւփէսիգ քէօռ մանղըռ մըն ալ պիտի չթողու անոնց:

ԿԻՐ. Էօյլէ իսէ՝ իշ շինտի սահաթ մը առաջ սա վասիէթը գրեւ տալն է, օ տա օլաուղու կիպի պիլծմիշ տիր:

ՄԵԼ. Ան ալ հէլպէթ ասոր կը լմընայ. քէաթիպ. ները սըմաուլանմիշ եղած են, հիմա կու գան:

ՏԵՍԻԼ Ը

ՄԻՏՕ, ԿԻՐԱԿՈՍ, ՄԵԼԻԳՈՆ

ՄԻ. (Շէֆէ) Վայ, աղա, լմընցաւ բանը, լմըն. ցաւ, ծօ Մեղքոն:

ՄԵԼ. Ի՞նչ է:

ԿԻՐ. Ի՞նչ բան կայ ծօ:

ՄԻ. Էխտիւարը ախրպէթ ոտուընները անկեց:

ԿԻՐ. Աման ծօ, ի՞նչ կըսես, ասանկ թէջ մը, նաւը կընայ ըլլալ:

ՄԵԼ. Ծերը մի մեռաւ:

ՄԻ. Քիչ մնաց մեռնելու. էյէր քիւ ինչուկ հի. մա չէ մեռած նէ, չէյրէկէ միւ կը մեռնի: Աստե. ղաց սիւրիւկէնմիւշ ըլլալով իր օտան հասա. ծիւն կիւպիւ, ինկաւ տերմանսիւղ եաթախիւն վրայ. սօղըամ խուվէթիւ մը թեկըր ոտուընները տիխմիւշ ընելով նէֆէսը թուծուլմիշ եղաւ, ու արքա իւտիւնէն փուռեցաւ. անանկ կեցեր է, նէ կը շարժիւ, նէ կը խօսիւ, նէ կ'իւմանայ, նէ աչուընները կը բանայ, նէ պուռկուըն կը շարժէ, մեռածիւ պէս է:

ԿԻՐ. Ծօ աման վայ գլխուս, առ ետքի պառկելն է: Տեսար մի հիմա, ծօ Մեղքոն, դուն սէպէպ եղար, անանկ մը էօրքէ հանեցիր սէֆիւ ծերը՝ քի տամլա ինջեր է գլխուն:

ՄԵԼ. Նէ, էս մի սէպէպ եղայ. պանա նէ, էս զօռ ուլան պողաղլամիշ չըրի ես զինքը, ինքը ուղեց ինքը մեռաւ. հաճաթն էր նէ թող քիչ մը սապա ընէր տէ՝ անխորտար էօրքէ չէլար. նէմէ՞ կէրէք, էս իրեն էօմըր առնելու չեկայ ես, փա. րան առնելու եկայ:

ԿԻՐ. (Մեղքոն) Ամա ծօ ան ծերը տահա շատ քէրէ մեռելի պէս ընկիր է իրեն մարաղովը, ու սրտերնիս գող հաներ է, ու սօնսօնսունաա կէնէ տիրիլմիշ եղեր է...

ՄԻ. Ամա առ հեղու պաշխա թիւրիւ է, աղա, սանքիւմ հիւմաուընէն մեռած է հա. էս քիւ տայմա ամէն հեղուն քոլիւ էի, էյիւ կը ճանչ. նամ, հէմ տէրիւմ քիւ սահաթ մը չանցնիւր հէլ պէթ կը մեռնի:

ԿԻՐ. Հայ նալէթ շէյթան, ինչ ծուն բերաւ գլխուս. էօյլէ իսէ, ծօ Մեղքոն, ախրպէթ ա. մուճաս վասիէթ չըրած մեռնի պիտոր հա. ան. խրտար ումուտա պիւթիւն պօշ պիտոր ելլայ, ու սիւրիւ մը աճ կ'եօղիւ մերասեհտիներ՝ պիւթիւն զէնկիւնթիւնը եաղմա պիտոր ընեն հա. վայ:

ՄԻ. Ես քեզնէ շատ տիւշիւնմիւշ ըլլալու բան ու. նիմ, աղա. կէնէ սէնիւն իշիւն էյիւ, լալու էջը մեր էշն է քիւ խույրուխը փրթեր է:

ՄԵԼ. Ես հապա ծօ էս անխորտար զահմէթը պօ. չը մի քաշէցի. անանկ բան չըլար. հայտէ հայ. տէ լալու աստէն չէ հիմա, սօթթըվելու է. բան տեսնանք, սա խայն ալ պաստըրմիշ ընենք. հայ. տէ ճանրմ հա, կտրիճցէք:

ԿԻՐ. Ծօ կտրիճութիւն նէյէ եարար, բանը բա. նէն անցեր է, ի՞նչ կընանք ընել:

ՄԵԼ. Ի՞նչ կընանք մի ընել, հիմա կը տեսնաս. էն առաջ սիրտ ընելու երթալու է սա ծերուն թուղթերը գիրերը ուր են նէ՝ ապէկ մը աչքէ ան. ջընելու է, իշէ եարար բաները՝ թէմէսիկ, թէս. կէրէ պիւթիւն վար ինջեցընելու է. օնտան սօղ. րամ, սա տունը պօշաթմիշ ընելը մամուայու է, նէ քի էլէ կէլիւ բաներ կան նէ՝ թախըմ թահա. նաթ էշէա, պիր թարաֆա. ու սա մեր հիսէնէ. րը փէշիւ փէյլէմիշ ընելու է. հայտէ նայինք: Ծօ Մրտօ, դուն ալ քիչ մը աստէն սա բերանդ կղպէ, հասկըցար մի, մարգու ձայն չհանես հա. հէմ թէջ գնա սա սօխախին գուռները սըխը սըխը գոցէ սիւրկիւոլը քիւսիւոլը, բալէք. ներն ալ վերցուր պահէ որ՝ խաֆիւ մէկը մեղ չը. կոխէ:

ՄԻ. Միւ վախնար, պէն պիւլմէիւնճէ հիւշ մէկը ներս չկրնար գալ:

ՄԵԼ. Ամա նայեցէք՝ ամէն բան խեղով ընելու է հա. օլմայա քի հէմէն եաղմայի հաւէսով սօղ. րամ եախան ձառք տանք: Նաֆիւն տեղը նալէթ սառանան էնկէլ կ'ըլլայ կոր ասոր մեղի. ամա էս ալ մուլթախ սա բանը առաջ պիտոր տանիմ: Ուստա Մեղքոն տէտիյին՝ շատ բաներու հախէն եկիր է, շատերուն հոգին հաներ է. մէկին ալ կու տայ, նէ վար ըմշ. հայտէ պաքալըմ, օյունա կիրէն օյնայաճաք:

ՀԱՆԿԵՍ ԵՐՐՈՐԴ

ՏԵՍԻԼ Ա

ԿԻՐԱԿՈՍ, ՄԵԼԻԳՈՆ

ԿԻՐ. (Ձէֆէ Թէօֆի ճգնուլ Բաւոթ) Ախ, ծօ Մեղքոն, պէնիմ պիւթիւն պիւթիւնէ ումու. տոււմքէսիլմիշ. ան ծերը արթընալու պէս չէ իր խորունկ քուռէն, անոր տալան լմընցեր է խայ. րիմ. ասկից սօղըամ նէ գեղը ֆայտա ունի, նէ հէքիմ: Սէֆիւ ծեր, սահաթ մը տահա եւեղի չկըցաւ ապրելու. հայ եաղբի, նաւը ալ պիտոր զէնկիւնցընէր իս, պիւթիւն մալին մէլալին տէր պիտոր ըլլայի:

ՄԵԼ. Ես մեղ չէմ ըսեր, աղա. էյէր սա բանը լմընցընէինք նէ, նաւը եաղլանմիշ պիտոր ըլ. ւայինք:

ԿԻՐ. Սա թալէհնիս ախտի կ'երթայ կոր ամա, հէլէ նէ իսէ մեղ ալ ալթ չենք մնար կոր, էմէկ. նիս պիւթիւն պիւթիւնէ պօշ պիտոր չերթայ. իշտէ ճանրմ հիմըկուց հիմա հարուր հաղար դուռուշի չափ թէմէսիկ հաղըր ձառք է, երբոր

ուղղեմ' նէ՝ ճշմարտեի վար կ'ինջեցնենմ: Իշտէ
ճանրմ' սրվոնք են . քիչ մը առաջ կանչեց իս
մէկիկ մէկիկ ցուցուց որ գիտցած ըլլամ տէի ,
մէյէր աս բանիս համար է եղեր : Սա ճղտանին
մէջ գրած՝ գիշերը բարձին տակը , ցորեկը ծո-
ցը կը պահէ եղեր որ՝ խաֆիլ մէկուն ձառքը
չլսնայ . հէմ իբրտէ պիրտէ միտքը եկածին կիպի
մէյ մը սանկ եօխլամիշ կ'ընէ եղեր քի՝ նայի
տէղն է :

ԾԵԼ . Տուր մէյ մը էս ալ նայիմ' սրվոնք , աղա :
(Նայելէն էփու) Էյ հիշտէն իսէ ասիւտարին ալ
խանահամ ընենք , ինչպիսի խայրի քէլէփիրներ
ալ տահա ձառուընիս իշնայ :

ԳԻՐ . Ծո աս տահա ի՞նչ պիտոր ըլլայ . ունեցա-
ծին տասը փայլին մէկը չէ . հայ եազըխ հայ , ան-
խըտար տուները , խանութները պիւթիւն իմ
ձառքս պիտոր անցնէր . նասրը քի կը մամտամ
նէ՝ խեղճիս զարար կու գայ :

ԾԵԼ . Հախ ունիս , աղա , հախ ունիս , ամա ի՞նչ
ընենք , ձառքէս ի՞նչ կու գայ . աս անանկ խա-
ղա մըն է քի՝ էշպէհ ֆէնտպազները պիւն խախք
կ'ընէ , ճար մը չեն կրնար գտնալ . հէրիֆճի ող-
լուն ոտուընները տնկեց , սանքիմ թէ առաւ քա-
լեց հա . տահա էօթէսի վար մը : Հայ նալէթ
էօլիմ' հայ , շաշկըն սըն ֆայտասը եօք . պիր
սահամ տահա սապա էտէ խտին նէ՝ օրուր ուսու
քի՝ հէր չէյ եօլու երբեանը պիթէր իտի : Էյ
ճանրմ' իշտէ շինտի նէ ետփալմ' հա :

ԳԻՐ . Ըմա պէօյլէ պիր հաք ումուտ նասրը պօշա
ջըքաճաք ծո . նէրէտէ տիր սէնին օքտար ֆէնտ-
պազըլըն , աս տէրտիս ալ մէկ մէհլէմ մը չէն
կրնար գտնալ . քիչ մը առաջ իշիտճէ բաներ կը
մոմրտայիր կոր՝ հոգի հանել , հոգի տալ , նէ պի-
լէյիմ տահա քու մարիֆէթներդ . աս հիմա ի՞նչ
եղաւ քեզի , ի՞նչ ասանկ լսկած խըյար դարձար :

ԾԵԼ . Էյլէ տիր , քիչ մը առաջ սանմիշ կ'ընէի
քի սա խայն ալ պաստըրմիշ կ'ընենք տէի . ամա
խայրի կէմինիս խարան զարկաւ , չառխըրը չեն
բանիր կոր , մարիֆէթները ցամքեցան . մէկ պաշ-
խասին ալ հիմա իմին տեղս ըլլար նէ , լսկած
խըյարէն ալ պէթէր կ'ըլլար . նէ տէյօրսուն սէն .
մարիֆէթն ալ տիւպարան ալ չափ , սընըր ու-
նի , պէ քարտաշ . աստուած չենք քի՝ մեռել
ները ողջունցնենք . էս ըսի տէի՝ դուն ալ աւ-
տացի մի հէմէն . էյէր քի ամուճադ ընտոր է նէ
զարարը մարարը վասիէթ մը ըրած ըլլար ու ա-
նանկ առներ քալէր , պէլքի մարիֆէթով մը բան
մը ույտուրմիշ ընէինք . ամա հիչ պիր չէյ եօլ
իքէն մէյտանտա՝ քէֆճէ պիր վասիէթ ույտուր-
մաք օրթայա կէթիրմէք՝ սատանին մոքէն չէ ան-
ցեր , էս նասրը պիտոր ընեմ :

ԳԻՐ . Անանկ է նէ խայրի ումուտնիս կտրենք հէ ,
ծո Մեղքոն :

Տ Ե Ս Ի Լ Բ

ՄԻՏՈ , ԿԻՐԱԳՈՍ , ՄԵԼԳՈՍ

ՄԻ . Կիրակոս աղա , քեաթիւպները եկեր վարը
կեցեր են . կ'ուղէին վեր գալ , տէտիւմքիւ՝ պէխ-
լէյիւն պիւր աղ , տախ քիւ հապէր վէրէիւմ ա-
ղամա . ծնուն իջիւն մոմրտանք քիւ էնչ խալթ
պիտոր ուտենք :

ԳԻՐ . Ըմա՛ն , աս նասրը բան է . կիտէ կիտէ
սիւլէթս կ'եվէլնայ կոր , զօռը կը մանամ կոր :
Վար կիթ ծո , նէ քի իստէրսէն սէօյլէ : Ըմա
պիլիլիլէր մի աղանըն նասրը օլտուղունու :

ՄԻ . Ասա , հիւչ հապէրլէրիւ եօխ :

ԳԻՐ . Էյ ծո Մեղքոն :

ԾԵԼ . Ի՞նչ է , աղա :

ԳԻՐ . Ըմա՛ն ծո :

ԾԵԼ . Ըմա՛ն , աղա :

ԳԻՐ . Տէր աստուած :

ԾԵԼ . Նալէթ չէլթան :

ԳԻՐ . Ըսէ ծո ի՞նչ ընենք :

ԾԵԼ . Նէ քի իստէրսէն , աղա :

ԳԻՐ . Ե՛մ մի խրկենք քեաթիւպները :

ԾԵԼ . Եա հապա ի՞նչ պիտոր ընես , անոնցմէ ի՞նչ
խեր կայ խայրի :

ՄԻ . Էյլէ իւսէ երթամ ըսեմքիւ կէրիւ կիտսին
լէր :

ԳԻՐ . Չէ ծո , տահա կեցիր քիչ մը : Ծո Մեղքոն ,
դուն իս մեռցնես պիտոր , հիմա կը փուրմ
կ'իշնամ' սրտեղս :

ԾԵԼ . Հէմէն ճանրմ' էս ալ ետեւդ . ցաւէս
ճիւրս թութուլիշ կ'ըլլայ կոր :

ՄԻ . Պէն տէ չօխ կէճիւմէմ , արդանուզտան եէ-
թիւլիւրիւմ հա . պարէ կէլիւպ կէօրսիւնէր քիւ
իւլիւմիւզ տէ պիւր շիւմէխտէն վուուրմուշ
եաթայօրուզ :

ԾԵԼ . Սո՛ւս . քիչ մը կեցիք . . . հա կէլիւյօր , հա
կէլիւյօր . . . աննկ . . . աճայիւպ , թօաֆ օյուն մըն
է . . . ամա ցըք , խաղալ է . . . նանկ . . . կեցիր
խօյուլմիշ ըլլանք . . . սանկ ընեմ . . . չէ չէ չէ ,
եաղըն ճամբայ է եաղըն : խառմախառըլք մէկ
հէյալ մը կը տեսնամ կոր , ամա . . .

ՄԻ . Գեաթինն անցնիւ հէյալք ալ , դուն ալ . հիւմ
պիւ հէյալիւ վախիւթ է միւ :

ԳԻՐ . Հէլէ ըսէ մէյ մը նայինք՝ ի՞նչ հէյալ է տն :

ՄԻ . Բան մամտա , ուստա Մեղքոն , բան . արըլ
եկերիւտ :

ԾԵԼ . Էյ թողէք ընտրք : Հա , հա , հա , հա , հա
թամամ . . . չէ , չէ , չէ . . . թաքէնտիսի . . .
ամա . . . ինչո՛ւ չէ , խապիլ է :

ՄԻ . Փիւշտիւ միւ , ծո Մեղքոն . չօխ կէճիւմէ
քեաթիւպները հիւմալիւ խըզիւշ կ'ըլլան վարը ,
չափուխ ըմնցընելու է բանը :

ԾԵԼ . Հէ հէ . ամա փիւլալ էէմէք տէյիլ պու .
սէնին տիւպառա էթտիլիւ վար մը . հայտէ պա-
քալմ' պիր եօլ տիւշիւնի վէր . չափըճադ , հա
ճանրմ' , աքընը կէօրէյիմ :

ՄԻ . Էօխ , պէն հէփ ֆէնտպազըլուխոս սանա խօյ
վէրմիւշ իւմ , սէնիւն ախըն պէնիւմքիւնտէն
պասխուն :

ԾԵԼ . Տէ էյլէ իսէ սէսինի չէք . . . սո՛ւս . . .
սանկ . . . ցըք . . . չէյլէ . . . ցըք . . . հապա . . .
հա կաթեց . պու իշտէ Մեղքոն աքըլ :

ԳԻՐ . Ծո աման :

ՄԻ . Նէ տէրսիւն :

ԾԵԼ . Սո՛ւս , խօյուլմիշ ըլլանք . . . : Սըտեղս մէկ
չիլթէյի մը վրայ . . .

ՄԻ . Էյ սօղրամ :

ԾԵԼ . Քիչ մը սուս պէ , փաթլամիշ չես ըլլար
կոր եա , շինտի քըֆըմ' քաչար հա . . . Մէկ
պարտապանաց կէճիւք սկուֆեա մըն ալ ինչու
քթիս վրայ . . .

ՄԲ . Աման ծօ շատ աղէկ :

ՄԵԼ . Էյ ճանրմ եփեցաւ առ , աղա . այսօր զայրի ուղածիդ կիպի մէկ մերասեւտի մը շինեմ . քեզ , որ դուն ալ շաշմիշ ըլլաս : Հայտէ , ծօ Մրտօ , սիրտդ խաւի բռնէ , թէզ գնա սա էխտիարին պատռած չուրէրէն մէկ քանին հոս թապլէ : Ամա նայէ ծօ հիւանդութեանը ուրուպաներէն ըլլայ հա . իրեն կէճէլիք սկուֆեան , չաթղըն ալ հետը . քիչ մըն ալ ճերմակ բուրդ ծօ պըրխցու . իմացար մի :

ՄԲ . Վարեօր հիւմպիւ : (Կ'էլեւ) :

ՏԵՍԻԼ Գ

ԿԻՐԱՎՈՍ , ՄԵԼԳՈՆ

ԿԻՐ . Ճէհնէմէն գուռնէն ետ դարձուցիր իս , ծօ Մեղգոն . քեզ տեսնամ , էյէր սա խուռմիշ ըրած ֆէնտդ առաջ տանիս նէ . քեզ էհեա կ'ընեմ ծօ : Ախրպիթ ամուշայիս մերասեւտի պիտոր ըլլամ հա , պիւթիւն ունեցածը չունեցածը իմս պիտոր ըլլայ հա . ծօ ճանրմ , ամպէր :

ՄԵԼ . Ամպէր ամա , գիտես քի իմ սիրտս տաւուրի պէս կը զարնէ կոր . եանի խաֆիլ ետխան ձառք տալու ըլլանք նէ , իշէր եա չուան է , եա փառմաք քափու :

ՏԵՍԻԼ Գ

ՄԲՏՕ , ԿԻՐԱՎՈՍ , ՄԵԼԳՈՆ

ՄԲ . (Զգէփնէրէ իւրէն) Իւշտէ ճանրմ էխտիւա . ըին քուրչերը , էյիւ ֆէնա հէփսիւ պու . իւշ տէ առ ալ պըրխցու բուրդ , քիչ մ'ալ աղայիւն մաղերէն խուղեցիւ քիւ զարուշուխ ըլլայ :

ՄԵԼ . Հա ճանրմ , չափուիւ ընենք , ապեննիս սըխլէթ է : (Կը հաւէ իւր Գէփնէրէ առ Թափնէրէ իւր Գէփնէրէ) : Քիչ մը ետրամ չընէք նէ , ինչ տնկըվեր կէցեր էք : Սա էնթարին թէզ . . . փիւֆ , ամմա քօքայօր հա , ճէհնէմէ քօքուսու . դօտին ուր է . հա . . . բեր հիւմ նայինք սա զըն . ճապ քիւրը , նայեցէք պէ վրան թիւլ չէ մնացեր . պրէ աման , ասոր թեղ ուր է , անխտար ծակ կայ քի ամէն կողմէն . . . : Հա չէօյլէ . էյ նամըլ , պէնդէմիշ կ'ըլլամ կոր մի էխտիարին : Կեցիր տահա սա պըրխն ալ կապենք , սա սկուֆեան ալ անցընենք տէ գլուխինս՝ կը տեսնաք . . . ծօ տուր նայինք սա չաթիւրն ալ . նայեցէք հիւմ նանըլ կապեմ . վէր մի . . . վար . . . ասգիւ . . . ան . զիւ . . . տահա մի վար , ան քեզի տահա : Հայտէ ճանրմ պիթաթ մի . նայեցէք ծօ բան պակաս չըլլայ հա . . . ծօ աման , եա հապա կ'ընդի խամ պոռ . . . սա պոխճան թէզ կ'ըրցուր . . . խոթէ նայինք կ'անկա . . . հապա տէյնէկը ծօ , վախեմ մուսցկոտութիւն մը պիտի ընենք : Տուր նայիմ , քիչ մը քալենք տեսնանք քի կրնանք մի ուշաուրմիշ ընել . ըհ , իրիս , թիւ :

ՄԲ . Իւշտէ ճանրմ թըպիւրսիւ , կարծես քիւ էխտիւար քէնտիւսիւ տիւրիւլիւ . էյ , աղա , իշ պիթաթ խալը :

ՄԵԼ . Դո ան չէ ամա՝ խաֆիլ սա լաթերուն հետ ծերուն մարազն ալ , թիւին ալ վրանիս գալու ըլլայ նէ՝ ինչ ապուր պիտոր ուտենք :

ՄԲ . Իհ ծօ իւշիւն եփ մու . առ եուսուրճախ չէ եա , պուշաշուխ մարազ հիւշ , էնչ կու մուսմուտաս : Կեցիւր սա հինցած քուրչն ալ վրադ ձգեմ . քիւ՝ աղան դեղ առած օրը կը հագնէր :

ՄԵԼ . Դո օ տէյիլ ամա , բան մը հիւմ միտքս եկաւ . ինչ պիտոր ընենք , վասիէթին տակը իմզա գնելու է , գիր գրելու . ես իսէ էօմրիւս մէջը խալեմ ձառք առած չունիմ :

ՄԲ . Իմմա բան դատար ա՛ չիւփէ ընելու . օ սէնիւն էխտիւար տէտիւլին՝ երկու իրեք ամիս է քիւ խալեմ ձառքը առած չէ , մատուրները չիւռներ . սանքիւմ ինքը ըլլար հիւմպիւ քու տեղդ՝ իմզա խօր միւ իւտիւ . կ'ասես քիւ՝ աֆ էտէրսիւնիւլ էֆէնիւմ , իմզամը քօյամմա , պառմաքլարըմ թուլթաղ :

ՄԵԼ . Աղէկ ըսիր ծօ , աֆէրիմ , խեղքդ պագնեմ . խայրի իշտէ սիրտ առի : Էյ , ծօ Մրտօ , քեաթիպները ալ կրնաս բերել . իշտէ ես հաղըր եմ :

ՄԲ . Հիւմպիւ կ'երթամ : (Կ'էլեւ) :

ՏԵՍԻԼ Ե

ԿԻՐԱՎՈՍ , ՄԵԼԳՈՆ

ՄԵԼ . Ամա նայեցէք ճանրմ ասանկ ոըխլէթ տեղ ինչի ետրամ ընէք հա : Հայտէ , աղա , հրամանեք սա գուռները , փէնճիրէները գօցէ՝ որ քիչ մը մուլ ըլլայ . շատ լուսը բանիս ձառք չիտար : Եկուր հիւմ , սա հուսա քաշենք . սա իսկէմրին ալ հոս գիր . սա ալ հուսա գնենք քի շատ չէրենանք , հէմ ան քեաթիպները շատ չմօտիկնան մեզի . հա չէօյլէ :

ԿԻՐ . Ախ թէ եօյլդ էրքեանով սա բանը լմնցընէինք ասօր . . . : Դո ոտքի ձան կայ , կու գան կոր :

ՄԵԼ . Աման իս ոտքի վրայ չտեսնան . ձևացընելու ատենն է :

ՏԵՍԻԼ Զ

ՀԻՐՍԵՅԻՆ , ԱԶՄԵՏ , ՄԲՏՕ , ԿԻՐԱՎՈՍ , ՄԵԼԳՈՆ

ՄԵԼ . (Կըյնաշընէ) Պէօյիւն կէօղէրիմ տէ նէ օլմուշ պիլմէմ . (Կիւրափն) Շու փէրաէլէրի տէ չէքսէն էյի օլուր , զիրա չօք ըլլք իշմէ էլ վէրմէյօր տէտիմ :

ՄԲ . Իւշտէ , աղա , կէթիւրաիւմ իսթէտիլիւնիւլ քեաթիւլ աղալարը . քայրու պուշուր ուլան պիւթիւրէ պիւլիւրսիւնիւլ վասիէթիւնիւլիւ : ՀԻՐ . ԱԶՄ . Հօշ պուլտուք , հօնա թորոս :

ՄԵԼ . Հօշ կէլաինիլ , ճանրմ . ըհ , ըհ . . .

ՀԻՐ . Ղալիպա վասիէթ իթմէք թէլաշը սիղէրի հէլաք իտիյօր , տօստում . ֆաքաթ չօք մահսուն օլուպ տա ումուտունուղու քաթ էթմէյին . վասիէթ էտէն հէմէն էօլմէլ եա . իլա չօք տէֆա միւլահազա էթաթէլ քի հէր իշինի սըրասընա քօյուպ պիթիւրսի՝ էօյլէ պիւր ըռահաթըք քէսպ էտէր քի եիւրէյի , պիւթիւն վիւճուտու տա քուվվէթէնիւր :

ՄԵԼ . Ալլահ վէրէ էօյլէ օլա : Պուլուրուն օթուրուն , աղալար : (Միւրափն) Սէն տէ չու քափուլու քափասանա :

ԱԶՄ . Ատէթ իւղը , տօստում , պաքմալը քի

պէտքը սրբ. պիր մասնաճամբ մահիճէ պիտի տան .
(Կիւրախի ու Մարտի) օնուն իշն սիզին պիր
ազ պունտան չէքիւմէնիզ իքթիզա խէր :
ՄԻ . Աճ էտէրսիւնիզ էֆէնիւմամա , պէն ա-
զամը պիւր թաքիւքէ տէ պրաքամամ :
ԿԻՐ . Տօրուն քէնիսիսի նասըլ քի խաէրսէ՝ էօյ-
լէ էտէլիմ :
ՄԵԼ . Էֆէնիւմ , պունտար իքիսի տէ աքըլը վէ
սատըք քիմէլէր տիր , էօյլէ քի պէնիմ սրոմը
քէնիսիւքիւնտէն էսիրկէմէմ , վէ էտէճէք վասիէ-
թիմի քէնիսիւքիւնտէն սաքընամ :
ՀԻՐ . Կէճէ քի խաէրսէնիզ , տօստում : Պիզ իւք-
իպտա առէթ իւզըն՝ լազըմընա կէօրէ վասիէթ-
նամէնիսի տիպաճէսիսի էազալըմ տա , սողա սիզ
տէ խաէրսիսիսի իֆառէ խաէրսիսի : (Աճէֆէն)
Աճէա էֆէնիսի , էազը վէր տէտիլիմի . Զէճէլէ
օշլէ- հօճա Թաւ- Էլէքի Մաւ- , է աշն : (Մէլ
Գալի) Շինտի պունտարուն , տօստում , խաէ-
տիլիսիսի :
ՄԵԼ . Իւք մէրամըմ շու քի՝ չէֆ պօռճարըմ պիր
թամամ վէրիլիսի :
ԿԻՐ . Սանըրըմ , աղա , չօք պօռճուն զմամալը :
ՄԵԼ . Չօք , աղ , քէնտի պօռճարըմ պիրիլիսի :
“ Տէօթ իւր իւր քունուշ շու էաքընըմըմ տա օշան
քիւլանի Եանքօ մէճանէճիլէ պօռճում վար :
ՀԻՐ . Չօք կիւլէլ :
ՄԵԼ . “ Պէնիմ օշան չէֆ վարիէթիմի կէրէք վա-
քըֆ , կէրէք միւլէ , էվ , տիւքքէտն , նաքա աճ-
ճէ վէ թէմէսիլ իլէ , էլէա , թաքըմ թաճանաթ
չէֆ սէվիլիւն էէյէնիմ Կիրակոսա վասիէթ է-
տէրիմ :
ԿԻՐ . Վայ աղամուճում , էիւրէյիմ էզիլիյօր :
ՄԵԼ . “ Պէյան էտէրէք քի՝ չիլ քիմէնիսի լիյա-
գաթը օլմամըն մէրտա թալէպ իթմէյէ , կէրէք
չըրըմ , կէրէք աքրապա , կէրէք էէյէն էա թո-
ռուն , տօլմուշ էա տօլաճաք :
ՄԻ . Վայ աղամ , սէօզէրիւն մըզաք կիպիւ պա-
թայօր էիւրէյիւմէ :
ՄԵԼ . Տէֆա՝ վասիէթիմ օլ տուր քի շու էանըմ
տա առքան Մրտօյա . . .
ՄԻ . (Լալի-աշէլէլ) Այի , աղամ :
ՄԵԼ . “ Բի պէլ սէնէաէն պէրի չըզմէթիմտէ
պունտարաք սատըքանէ չալըչալ մոնճապէթ
իլէն պաքայօր պէնի . . .
ՄԻ . Վայ աման , նանուլ խայպ էտէճէիւմ պէօյ-
լէ աղիւզ վէ սէվիլիւն տղամը :
ՄԵԼ . “ Օն պին քունուշ նաղա աճճէ սէրմայէ
քի՝ Մէլգոն իլէ օրթաք օլտուն :
ՄԻ . Վայ էիւրէյիւմ :
ԿԻՐ . (Յօժ) Տասը ճազար զունուշ մի . ծօ ինչ
խալթ կ'ուտէ ասիկայ :
ՄԵԼ . “ Վէ պու օն պին քունուշ՝ պէնիմ չիլ աճ-
ճէլէրիմանէն ալըճա վէրիլիսի :
ՄԻ . Ալաճ ճանուկուղա ռաճմէթ էյլէսիւն քիւ՝
պէնիւ ունուտամտունուղ , վէ պիւր էէրիւնէ
պիւն վէրիւն :
ԿԻՐ . (Յօժ) Հայ անիծած , ախպէթ մեղի ալ
կը ճաքցունէ կոր քիւլաճը : (Բալի) Սանըրըմ ,
աղա , մէրամընը չէֆ թէքմիլ օլտու , քայրը պիր
տէյէճէյիլիլ քամատը :
ՄԵԼ . Իւք տէօրթ սէօզիւմ տաճա վար . օնըրը
տա տէյիմ տէ՝ թէքմիլ օլտու : “ Թէքար վասիէ-
թիմ տիր քի՝ Մէլգոն . . .

ԿԻՐ . (Յօժ) Մէլգոն մը . ծօ խենթեցաւ աա ,
ի՞նչ ապուր կ'ուտէ :
ՄԵԼ . Բէնտի սատըքանէ վէ ճանը կէօնիւլանէն
էթտիլի չըզմէթէրի իլին . . .
ԿԻՐ . (Յօժ) Հայ խաքերայ սուտղուրուց :
ՄԵԼ . “ Բի տայըմ էթտի վէ էտէճէք քէնտի ա-
զամնա . . .
ԿԻՐ . Աղա , սէն տաճա թանըմամըն օ Մէլգոնու
նանըլ պիր զալըմ , պէքօի , քիւլանի վէ չիլէ-
պազ ուշաղըն պիրի տիր , ապա լայրք տէյիլ օ
էտէճէյիլ վասիէթէ :
ՄԵԼ . Պէն , օղլում , պաշիւ թարզ թանըմըն ըմ
օնու . պէն օ տէտիլիսի Մէլգոնու՝ սէնտէն տէ
էյի պիրիլիսի . վէ քէնտի տիւլմանըրընա նիսպէ-
թէն՝ պրաքըրըմ քէնտիսիսի . . .
ԿԻՐ . (Յօժ) Ծօ անիծած ուղուրսուղ , ո՞վ գիտէ
ինչ պիտոր ըսէ :
ՄԵԼ . “ Ելլա օնպէլ պին քունուշ իրատ՝ քի ա-
ղիւզ տուտարտա անսըն պէնի :
ԿԻՐ . (Յօժ) Ծօ աա ինչ խայրնուլթիւն է ասոր
ըրածը :
ՄԵԼ . Կէ տէրսիսի , օղլում , էօլուղ մու էթտիլիսի .
սանըրըմ փէք աղ ալը պրաքալըմ պէօյլէ պիր
քիմիւլէ չէ :
ԿԻՐ . Կանըլ , աղ մը , օնպէլ պին քունուշ իրատ :
(Յօժ) Տաճա զէֆէլէնիլ ալ կ'ըլլայ իս անի-
րաւը :
ՄԵԼ . Եա օնուղ պիրիսի խիւմ վասիէթիմի ,
սօնղա քալիւ փէյտաճ օլապիրի խի :
ԿԻՐ . Պիր չըզմէթէար քիմէյէ էօյլէ պիր քիւլ-
լիլէթի իրատ պրաքմանըլա՝ ապա շիւփէնիլ օլ-
մամըն քալիւ փէյտաճ օլաճաղընա :
ՄԵԼ . Պէն էթտիլիսի պիրիլիսի , օղլում : Իյէր տա-
ճա չօք սէօյլէրսէնիլ , օթուղ պին պրաքըրըմ ճա :
ԿԻՐ . Իյէր . . .
ՄԻ . (Յօժ) Կիւրախի ի՞նչ էլ : Հաա խարշու միւ-
խտիլ , աղա , էօսսամ չիւմպիւ ըսածը իրաւ կ'ը-
նէ ճա , անանկ մարդ միւ է :
ԿԻՐ . (Յօժ) Մարտիլի իշտէ ճանըմ սուա կ'ըլլամ
ամա , չիմա խըռսէս կը ճալթիմ :
ՄԵԼ . Ագրապալարտան , տօթլարտան տաճա պիր
քիմէն էօք մու քի՝ օնըրա տա պիր շէյ պրա-
քայրմ :
ԿԻՐ . (Յօժ) Պրէ տման , էանի քիլէ մը տաճա ա-
ռաջ էրթայ՝ մեղ քաջը պիտոր թողու :
ՀԻՐ . Պիրիլի մի , տօստում :
ՄԵԼ . Պէլի , էֆէնիւմ :
ԿԻՐ . (Յօժ) Փառք քեզ սատուած , օ՛ֆ :
ՅԶՄ . Իշտէ ճանըմ էօլունտա սրտաւընտա թէքմիլ
օլտու վասիէթիլիսի : Շինտի իմընը տա քօրմու-
սուն , տօստում :
ՄԵԼ . Չօք արղիւլէր խիւմ , էֆէնիւմ , ամա պիր
քաջ այտան պէրի՝ սող էլիմ չիլ թուլմայօր :
ՅԶՄ . Հաճէթ տէյիլ . շու պիր պարմաղըն տալի
միւրէքքէպէլիլ պաասան՝ էէթէր : (Կէ Գէ)
“ Վէ պու վասիէթի էտէն էլի թուլմատըղըն
տան՝ իմըն էէրիսի քէնտի պարմաղը իլէն տամ
կալըլ վէրտի : (Մէլգոն Էլ Էլէ Գալի) :
ՄԵԼ . Ուլի աման , նէ աղըր էիւք իմիլ շու վա-
սիէթ մասնաճամբ . չէլէ շիւքիւր քունուլթու-
տում ամա , չէքտիլիլի պէն պիրիլիսի , սըքէթիմ
տէն քան թէուլէտիմ :
ՀԻՐ . Սանըրըմ քայրը պիր տէյէճէյիլիսի էօք :

ՄԵԼ. Էյեր քապիլ խէ, չու վասիէթնամէնի եւ նրմա պրաքսանըզ:

ՀԻԻ. Հայրը, օ ջամմազ, տաստում. պու շինտի է լիմիդտէ պիր էմանէթ տիր, պունու պրաքմաք օլմազ. ֆաքսթ շինտի կիտէր պիր սուրէթինի չըքարապ քէնտիմ կէթիրիրիմ:

ԳԻՐ. Չօք կիւզէլ. աղամուլաւմըն իստէտիյի տէ օ:

ՀԻԻ. ԱՀԾ. Հօշա քալըն, տաստում:

ՄԵԼ. Սաստէթ իլէն, սէֆա կէլտինիզ, հօշ կէլ տինիզ: Ծօ ուշաք Մրաօ, կէծնտէրսէնէ էֆէն տինէրի:

Տ Ե Ս Ի Լ Է

ԳԻՐԱԿՈՍ, ՄԵԼԳՈՆ

ՄԵԼ. (Ամանէրն ու Գալէ իրենց մօտէ քէշէրէ իւ գլէ) Էյ աղա, նաւը, խօսքիս վրայ կեցայ մի. դիտեմ կոր եղեր ես ալ առանին կեօրէ օյուններ խաղալ, քիւլահներ կարել, մարդ տիրիլմիշ ընէլ, վասիէթ շինէլ:

ԳԻՐ. Սէնի կիտի խույրուխու սաստնայ, քէզի համար փէք էլան գիտես եղեր. ծօ խենթեցայ, ուղուրսուզ, ան նաւը վասիէթ էր քի ըրիր. անխտար բան թող տալ Մրաօյին:

ՄԵԼ. Ինչ թողուցի որ Մրաօյին:

ԳԻՐ. Ինչ թողուցիր. տահա չես գիտեր կոր, տաւոր հազար ղուռուշ նախա ստակ:

ՄԵԼ. Էյ ան ալ բան է. ասանկ արալըխ, աղա, պէտք է ամենուն խաթր խօշ ընէլ, եօխա տա. կէն չափան օլլու կ'էլլայ, պիլիրմիսին. կրնայի մի անկէց տահա քիչ բան թող տալ ան սէֆիլ մարգուն:

ԳԻՐ. Քիչ մի. հայ խըյանէթ հայ:

ՄԵԼ. Եւ օնու պաքմասն քի, աղա, սա խեղճ Մրաօն հինգ տարի է՝ ան ծեր, քեօթրիւմ, լըխ կած, փառած, հիւանդոտ ծերուն քովը շան պէս չարըմիշ կ'ըլլայ կոր, ու հին չառլիս մըն ալ, կ'ըսէ, տահա չէ առած. ասանկ մարգուն հիմա խղճմանքդ թող կու տայ որ բան չթողու. իրաւ որ որդու պէս կրծէր պիտոր իս խղճմանքս. էյեր քի ասկէց քիչ բան թողուի նէ. (ցօշ) ղերէ ինծի օրթախ է:

ԳԻՐ. Խղճմանքդ մի. պրէ սէնին եանընտա խղճ՝ մտանք նէ արար, սէնի կիտի սօխող: Եւ հապա սա տասնըհինգ հազար ղուռուշ իրաւոր քի՝ ճիւրս էրէլով կապեցիր քէզի. ան որ խղճմը տանքդ էօյիւս տուաւ քէզի:

ՄԵԼ. Տուր հա, աղա, ասխրտար ալթիւստ ըլլալ պէտք չէ. հիմա թէզ մը պարըմիշ կ'ըլլանք իրաւ հետ: Չիւնքիւ չես հաւիր կոր աս քէզի ըրած վասիէթիս քի՝ մէկ թաքիքէին մէջը անխտար մալի մէլալի, աներու, խանուլմէրու տէր ըրաւ քէզ, ինչ նաֆիլէ չապալանմիշ կ'ըլլաս, խօլալը կայ ես, եկուր պատուենք կրակը ձգենք:

ԳԻՐ. Սախըն հա ծօ, տահա անխտար չխենթեցայ:

ՄԵԼ. Ինչո՞ւ ճանրմ, թող ամմէն բան նորէն իր աւջի տեղը դառնայ՝ նաւը քի ամուլաւթ թողուց խէ:

ԳԻՐ. Ան ասկէց տահա պէրպատ ծօ, հազար խաթ պէրպատ:

ՄԵԼ. Եւ նէ՞ զանն էթտին, աղամ. ինչ կը նային

քի տանըհինգ հազար խեղճ՝ Մեղգոնը աւեր է տէի, ան ալ բանէն է. անդին անխտար հազարներ ինչո՞ւ չես նայիր քի՝ քու ճէպդ խաթեց: Նէ, դու ալ ամուլաւթ պէս հիմըկուրնէ պաշ լայեցիր նէքէնալ: Սէնին օնտա օթուրսուղ տէ վասիէթ եաղալըմիշ վար մը. քան թէպէտիմ կ'ըսեմ կոր քան, խապար ես: Մէկ պաշխասին ըլլար հիմա իմ տեղս տէ, ան առանք տեսնայիր ինչ քիւլահներ կը հագնէիր. ամա դնա աղօթք ըրէ քի իմին աղաս ես, քէզ կը օրեմ տէ՝ նիսա. ֆուլ գացի:

ԳԻՐ. Տէ տէ, խայրի խաթ մըներ, ըրած մարի. ֆէթիդ ասկէց տահա աղէկ ու տահա թէզ միւ. քեաֆաթ մը չէր կրնար ըլլալ:

ՄԵԼ. Էյ յիւ իտէ, աղա, սա ինծի թողուցած կէլիրիս մէկ տարուանը փէշին տայիր նէ՝ նաւը աղէկ բան կ'ըլլար ես:

ԳԻՐ. Հիմա թող, անոր վրայ ետքը կը մամտանք. եկոր մէյ մը երթանք սա ծերը նայինք ինչ եղեր է. էյեր քի ինչուէ հիմա տահա չէ կրտորած նէ, հէմէն կրտորէրու առանն է:

Տ Ե Ս Ի Լ Ը

ՄԻՏՕ, ԳԻՐԱԿՈՍ, ՄԵԼԳՈՆ

ՄԻ. (Վալէլէլ իւ գայ ու Կաթանին լըայ ի'նայ) : Աման, հիւմայիւ կը մեռնիմ:

ԳԻՐ. Ի՞նչ է ծօ, ինչ ունիս:

ՄԻ. Ո՛ւֆ, հիւմայիւ կը մեռնիմ, վախէս բերանս կ'աղաղեցաւ:

ՄԵԼ. Ծօ խաֆիլտէն ինչ եղաւ քէզի. ըսէ նայինք:

ՄԻ. Էխտիւարը...

ՄԵԼ. Էյ էխտիարը, հա նայինք ինչ եղաւ:

ՄԻ. Վայ, ան նախիւ բան էր:

ԳԻՐ. Ինչ բան ծօ, ինչ կ'ըսես:

ՄԻ. Էխտիւարը տիրիլմիշ եղաւ:

ՄԵԼ. Նէ տէրսին ծօ:

ԳԻՐ. Կաւըլ ծօ:

ՄԻ. Աման, աղա, նէ քիւ տեսայ նէ՝ ան կ'ըսեմ:

Երբ քեաթիպները կէսնտէրմիւշ արի ընչուկ սօխախ, ու մէկին մէկալուն չաւ ըրի աղայիւն հոգի տալը, ետ դառնալինի տահա վէրտիւմէ նիւն վրայ իւքէն՝ անկաճիս եկաւ քիւ ան օտայիւն ուր տեղ մեռել կիւպիւ ղերգէպիւլ ընկեր էր էխտիւարը եալունուզ՝ գուռը բացուեցաւ տէիւ: Սօղրամ վէրտիւմէնէն վեր ելածիւս կիպիւ՝ պիր տէ էնչ կը նայիւս, ահաւիւ հէյալիւ մը պէս տախ դիմացս անկըվեցաւ էխտիւարը այսիս իւս տիւնէ:

ՄԵԼ. Տէ ընտրի, ծօ վախէզ աչուրներդ շէշու. պէշ հէյալ տեսեր է:

ՄԻ. Ի՞նչ վախ, ինչ հէյալ. ինքն էր, թախտիւկ ինքն էր, խօրաթեց ալ... (յալիւթ-ի է. Գալէ իւ Գաթանայ ու Մեղգոնը թուրսին գփեպէրմիւշ քէսեւէլ իւրծէ իւ ծերէ է, ու լալիւմէլ իւ իւնէ) Վայ աման:

ՄԵԼ. Ինչ կը վախնաս ծօ:

ՄԻ. Չէ չէ, բան չիկայ. քէզ էխտիւարը կարծեցիւ:— Ես տեսածիս կիպիւ լեզիս փրթաւ, հէմէն փախէլ պաշլայեցիւ, ու ետես չիւնայած պիւր պաշ վաղեցիւ հոս եկայ ձեզի խապար տալու:

քիւ՝ էխախարիւն հիւնդուծիւնը տամա չէ եղեր, հասա քէնտիւ մարադու, ու հիւնպիւ կէնէ սաղանմիւլ եղեր ոտք ելեր է:

ԿԻՐ. Հայ ուղուրոտու շէյթան հայ. աս նասը կատեր է ասոր մեղի գէմ. սանրսըն քի օյուն. ճախ կը խաղայ կոր հետերնիս:

ՄԻ. Վայ պիւզէ, եազոնի ումուտուտուգա. կիւզէլիւմ շիւնած շտկած տօլապիւն նասիւլ ալ ախսիւ գարձաւ եա:

ՄԵԼ. Պունտա քայրը հալթ էթտի օ էխտիար. ալ խըպէթ ան մեռելը խօւթլանմիւլ եղաւ հա, ալ խըպէթ ան լիկած թիւթի գարձած ծերը աս հեղու ալ փախաւ մեղարէն հա, որ մեղ ալ թիւստ ընէ. ա՛յ էօլիւմ էօլիւմ, շաշկն էօլիւմ, խենթեցեր է շաշըմիւլ է ըրեր ընէլիւր, կեահ կ'ուզէ, կեահ ճայմիւլ կ'ընէ. ամա ալ խայրի յոգ. նեցայ, քայրը իյիտլիյիմ թիւքէնտի. շինտի իշտէ պաշտարմ քորքմայա պէն տէ, պիւլմէմ նէ է. տէճէյիմի:

ԿԻՐ. Աման, ծօ Մեղոն, էյեր դուն անանկ կ'ըսես նէ՝ մեր հալը ինչ պիտոր ըլայ. ծօ պէն սէնի իյիտ պիւթի իտիմ, աս ինչ գարձար հիմա. հայտէ ճանրմ հայտէ, ամօթ է. հիմա է ասը կտրիճուծեան տտենը, սա փուլթուլու ալ անցընենը, սա կրակն ալ մարենը. սէնի կէօ. ըէյիմ հա, ձառք առ. նորէն մարիֆէթներգ:

ՄԵԼ. Ի՞նչ մարիֆէթ, աղա, ինչ կտրիճուծիւն. վասիէթ քեաթիպլէրին էլինտէ, կրնամ մի անոնց ալ խօսք հասկըցընել, անոնք ալ քեզի ուշտուր միւլ ընէլ: Իշիմիւլ եաման, ինչ խալթ պիտոր ուտենը չիյտեմ. աչքս հեմէն չուանն է. խայրի սիին վասիէթը շինենը ըսէլն իքէն՝ վարքսա մերը շիներ ենը: Աման տեր աստուած, սա խաղայէն ալ էյեր գլուխնիս ողջ փրցընենը նէ, չիֆտէ չիֆտէ մոմեր կը վառեմ վէ ալ աս թարզ բանէ. ընէն վաղ պիտոր գամ. ասանկ սրիսէթի մէջ տա. հա չէի ընկած:

ԹՈՐ. (Կ'էրէն) Ծօ Մրտօ:

ՄԻ. Աման, ծօ Մեղոն, հիւնպիւ ծերը հոս կիւ գայ, չափուիս սա խիւյաֆէթ գտէյիւշտիւրմիւլ ըրէ:

ՄԵԼ. Հէ, հէ ծօ. չափուիս սա իմ լաթերս: (Կ'էրէնի գէտէսիւրէն):

ԹՈՐ. (Կ'էրէն) Շէյթան կիպի նէրէյէ. քաշտըն ծօ:

ՄԻ. Իմա խըզմիւլ եղեր է հա. հիւնպիւ ես սուտմուտէն լալով գիմացը կ'երթամ տէ՝ սիւր. տը կ'առնում: (Դէպ 'ի նէրս Թորէնի) Հրամէ, աղա, վարըեօր: (Կ'էրէն):

ՏԵՍԻԼ Թ

ԿԻՐԱՅՈՒՍ, ՄԵԼԳՈՆ

ԿԻՐ. Ես քեզի բան մը ըսեմ, ծերուն հիմա մեղ հոս տեսնալը աղէկ չէ. հէմ ես մէկէն չեմ կըր. նար գիմացը ելալ. հիմա թող տանք քիւ մը՝ ինչ չուան որ սիրտը կտոր մը ինջնայ տէ, սօղրամ ամենքնիս մէկէն մէկ ճար մը ընենք: Իշտէ ես հիմա սա ներսի ստան կ'երթամ կը պէքէյեմ. դուն հոս կեցիր որ աղէկ մը նազը եօխլամիւլ ընես, էյեր երենալու ատենը գայ նէ՝ ինձի խապար տաս: (Կ'էրէն):

ՏԵՍԻԼ Ժ

ՄԵԼԳՈՆ

Էյ ճանրմ, իշտէ մէկ չուտուրի մը մէջ ինկանք քի՝ եա կ'ելանք, եա մէջը կը մնանք: Ասանկ ալ ախսի թալէհ կ'ըլայ մի եղեր. պէ ախպար, ինչ բանի որ ձառք զարկինք ասոր՝ պիւթիւն թերս. ումերս գնաց: Խօշ մենք պաշխա հեղու ալ ասանկ խայերէն խալըսեր ենք ամա, աս փէք զօուլուճա փրթաւ: Էյեր աս հեղու ալ աղատելու ըլանք նէ՝ թէօպէլէր, խօսք կու տամ, նիէթներ կը գը. նեմ որ մէյ մ'ալ ասանկ բանի մէջ չմտնամ: Հայտէ նայինք, տաւաանմիւլ ըլալու է, կենալով բան չմըննար. մէյ մը սա ծերուն աչքին երե. նանք՝ նայինք ինչ կ'ըլայ:

ՏԵՍԻԼ ԺԱ

ԹՈՐՈՍ, ՄԻՏՈ, ՄԵԼԳՈՆ

ԹՈՐ. (Մրպոյնի կ'ընէ) Ամա հիւնպիւ մար. գը մինակ կը թողուն կ'երթան: Ուլֆ ուլֆ, մենք ալ սա մարազէն օլմաոր, չիլցանք խալըսիւ. անանկ զերգէսիւ պառկըցուց իս որ՝ տահա ինչուկ հիմա խեղքս գլուխս չեկաւ, չիյտեմ քի ուր եմ. արեւուն լուսն ալ սօփայի պէս աչքս կը մտնայ կոր. պիւթիւն ըղեղս անանկ սարսըմիւլ եղաւ քի՝ շինտիտէք տահա կ'երերայ կոր: Շատ վախիթ քէնց ծօ աս տալընուծիւնս:

ՄԻ. Ինչուտար քիւ սանմիւլ կ'ընէինք նէ՝ ան. խուտար չէ. ամա նասըլ ալթիւստ ըրաւ մեղ, աղա, գիտեն միւ. մէկ խուռուծուծու միւ, մէկ վէլլէլէ միւ առաւ մեղ որ՝ թըպիուլ թըպիու. սուռնա նախը չեմ կրնար ընէլ: Չես աւտար նէ, իւշտէ Մեղոնին հարցուր. թող ան նախ. անէ:

ՄԵԼ. Հրամերես, աղա, էյեր գիտնայիր ինչ բաներ ըրինք հիւնպիւթեանի ատենը, նասըլ չալըմիւլ եղայ, ընտոր խայրէթով ամմէն բաներգ հոգացի, նիգամի գրի ուղածիդ կիպի, սանքիմ թէ հրամանքդ ըլայիր, անանկ մը շաշմիւլ կ'ըլ. լայիր քի՝ շիւփէսիդ խեղքիդ զարար կու գար:

ԹՈՐ. Ծօ հապա եէյէնս ուր է Կիրակոսը:

ՄԵԼ. Հիւ մի հարցըներ, աղա. հայ խեղճ աղայ, վարըսա խայրի ողջ չէ անիկայ:

ԹՈՐ. Ինչո՞ւ ծօ, ինչ եղաւ:

ՄԵԼ. Եա, աղա, եբոր տեսաւ քի իրեն սէվկիւ. լիւ ամուճան ընկեր է անանկ մեռելի պէս, ա. չուրները գոց, նէֆէսը կտրած, բերանը կղպւ. ված, ձառուրները փառ կտրած, ոտուրները օնա քեզալիք, ցաւէն խեղքը թըցուց, գնաց ը. կաւ. . .

ԹՈՐ. Ուր ծօ, ծո՞վը:

ՄԵԼ. Չէ, աղա, տէօէկին վրայ, ու ինչուկ հիմա ողիկ ողիկ կու գայ կոր խեղճը:

ԹՈՐ. Գնա ծօ անանկ է նէ միւլթաւ տուր իմին թարաֆէս, ու ըսէ իրեն քի՝ աստուած նորէն կէնէ խրկեց իրեն ամուճան, որ ճանը կէօլիւ. տէն կը սիրէ իր եէյէնը, ու ճանչնալով իրեն

բարի սիրտը՝ կ'ուզէ քի առօր հէմէն թէզով խառ-
շըլըխը ընէ :

ՄԵԼ. Իյէր տահա չէ մեռած նէ, աղա, հէմէն
մէկէն ի մէկ զինքը հոս կը բերեմ: (Կ'երեւ) :

ՏԵՍԻԼ ԺԲ

ԹՈՐՈՍ, ՄԻՏՕ

ԹՈՐ. Իօյլէ իսէ, ծօ Մրտօ, կարծածէս եւելի՛
շատ գէշ պառկեր եմ:

ՄԻ. Նէ տէմէիս տիւր, աղա, խեղ մը վախիւթ
մեռած սեպեցիւնք քեզ:

ԹՈՐ. Իյ ճանրմ, պէտք է որ հիմա խայրի հէլ
պէթտէ սա սօն նիէթնիս իճրա ընենք, քանի որ
սա արարելը գտանք՝ վասիէթնիս բանը լմընցը-
նենք: Քեաթիսնիւրը եկան մի ծօ:

ՄԻ. Հէլպէթ եկած պիւտիւ ըլլան, աղա:

ԹՈՐ. Հայտէ ծօ նայէ մէյ մը, ըսէ քի չափուխ ը-
նեն. զէրէ հիմա մէկէն կ'ուզեմ ընել վասիէթն:

ՄԻ. Քիչ վախիւթէն հէլպէթ կիւգան, աղա:

ՏԵՍԻԼ ԺԳ

ԿԻՐԱՎՈՍ, ՄԵԼԳՈՆ, ԹՈՐՈՍ, ՄԻՏՕ

ՄԵԼ. (Կիւրա՛ւօն) Իշտէ աստուած նորէն մեզի
եա գործուց:

ԿԻՐ. Վայ աղամուճա, ասանկ բան ալ կ'ըլլայ մի
եզեր, նորէն քեզ տեսնամ մի պիտոր եղեր. հիչ
միտքէս չէր անցներ աս սահաթիս ալ հասնե-
լու. աղամուճաս մեռած սեպեցի իքէն՝ ողջ պի-
տոր տեսնամ եզեր:

ԹՈՐ. Այն եազուում, հիմա ալ սանքիմ մեռածէն
շատ ֆառիս չունիմ. ամա աղէկ, գէշ, փառք
աստուծոյ որ քիչ մը տահա երկնցուց իմ էօմրս
քի՛ միտքս գրածս ընեմ լմընցընեմ, ու մէկ աղէկ
վասիէթով մը քեզ ամմէն բանիս տէր ընեմ:

ՄԻ. Աղա, գիտես քիւ պարոն Կիրակոսը նասիւլ
սրտանց քեզ կու սիրէ եզեր. եանիւ տեսնայիւր
տէմիւնքիւ պայիւլմիւլ ըլլաները, լացը, վայնա-
սունը քիւ կ'ընէր, սանըրում որ սիրագ մէկ
գիւսացէն ինչուկ մէկալ գիւն կը ծակէր:

ՄԵԼ. Իրեքնիս ալ, աղա, մաշալլահ սանքիմ մէկ
մէկէ վար չմնացինք հա, շատ կը սիրենք եզեր
զքեզ:

ԹՈՐ. Օնուն իչին իշտէ աստուած ձեր սիրտը նայե-
լով՝ սօնսօնունտա ողորմեցաւ տէ ըռընացուց իս:

ՄԻ. (Յօթ Մեգօնիս ի՛լէ) Ծօ մէկը կիւ գայ կոր.
ալլահալէմ քեաթիւպին մէկն է:

ՏԵՍԻԼ ԺԴ

ՀԻՒՍԵԹՆ, ԹՈՐՈՍ, ԿԻՐԱՎՈՍ, ՄԵԼԳՈՆ, ՄԻՏՕ

ԹՈՐ. Օ՛հօզ կէլտին, հիւսէյին էֆէնտի:

ՄԵԼ. (Յօթ) Ծօ գացինք, բաներնիս բուսաւ:

ՀԻՒ. Հօշ պուլտուք, աստուած:

ԹՈՐ. Հայլճա վաքըթ աղը քի՛ շուրաւտա սիզի
պէքըլթորում:

ՀԻՒ. Հաքըքէթ. կէլմիշ օլա, աստուած. ամա պէն
չօք թաաճիւպ իսիյօրում քի պիր սահաթ տա-
հա օլմաւը պունտան կիտէլի՛ պուքաւտար իւստէ

կէլիպ տիրիմիշ սինիզ: Աշէքեար տըր, շու վա-
սիէթ մաալահաթընը պիթիւրտիյինիզտէ աահաթ:

Լանրպ քուվլէթ ալմըշ սընըզ:

ԹՈՐ. Հաքըքն վար, էֆէնտիմ, պէն տէ տայմ
էօյլէ թէրճիւպէ էթմիշ իմ:

ՀԻՒ. Իշտէ, աստուած, մերամ էթտիյինիզ վա-
սիէթնամէնին թէսվիտի:

ԿԻՐ.

ՄԵԼ. } (Յօթ) Վայ, աման:

ՄԻ.

ԹՈՐ. Նասըլ, նէթէսվիտ, հանկը վասիէթնամէ.
ասա աշնա տէյիլ իմ:

ՀԻՒ. Իշտէ, աստուած, շու տէմիքի եազարտը-
ղընըզ վասիէթնամէ թէսվիտի:

ԹՈՐ. Պէն վասիէթ մի էթտիմ տէմին:

ՀԻՒ. Օ նէ եա, աճայիպ՝ շաշըրտըն մը, չիւփէ
նէ օլմալը:

ՄԻ. (Յօթ) Սիրտս թօփիւ պէս կը նետէ կոր հա:

ՄԵԼ. (Յօթ) Վախէս փայտ կարեր եմ:

ԹՈՐ. Հիւրեա՛մ մը կէօրտիւնիւզ, ա՛ էֆէնտիմ. պէն
վասիէթ էթմէք իչին չաղըրմըշ ըմ սիզէրի:

ՀԻՒ. Հաշա, պէնիմ հիւրեա կէօրտիւյիւմ եօք,
աստուած: Սէն տէյիլ մի իտին պիր ան իլէրի շու-
րաճըքա օթուրուպ պիրեր պիրեր իստէտիյինի
եազարտան. նէ չափուք ունութաունուզ, եա-
խօտ ճայտընըզ մը: Նէ հաճէթ. շու աստալար
տա պուրտա տէյիլէր մի իտի, շահատէթըք էթ-
սինլէր:

ԿԻՐ. (Յօթ) Ի՞նչ ապուր ուտենք ծօ հիմա:

ՄԻ. (Յօթ) Ի՛նչ ըսենք, տէր աստուած:

ՄԵԼ. (Յօթ) Ռէզիլ եղանք գնաց:

ԹՈՐ. Եէյնէլմ տէ պունտա մը ըտր:

ՀԻՒ. Մաշալլահ, օ տա, վէ օպիրի տէ (Մրօծ
դօշօնէլ):

ԹՈՐ. Իօյլէ մի տիր, օղլում, սէն տէ պունտա՛ մը
ըտըն, սէօյլէ պաքայլմ ասղորուսունու:

ԿԻՐ. Աման աղամուճա, պանա շու վասիէթ լա-
քըռտըսընը էթմէ, եիւրէյիմի փառաւարսըն:

ԹՈՐ. Իօյլէ իսէ սէն սէօյլէ, ծօ Մրտօ:

ՄԻ. Աման, աղա, Մեղգոն սէօյլէյիւ վէրսիւն
պէնիւմ թարաֆումտան, սէսիւմ պիւլմէմ քի նէ
օլույօր, պօղազում ասղմուշ:

ՄԵԼ. Իվէթ, աղա, պէն եիւրէյինի աահաթ է-
տէյիմ. պու մատտէնին նէ օլտուզունու պէնտէն
էյի պիլէն եօք:

ԹՈՐ. Իօյլէ իսէ սէօյլէ պաքայլմ. վասիէթ էթ-
տիմ մի պէն:

ՄԵԼ. Տօղորուսունու տէյիմ մի սիզէ, աղա, քէն-
տի եազարղընըզ կէօրմէտիմ, ֆաքաթ շունու
պիլիւրիմ քի շու օթուրտուզունուզ եէրտէ՝ պիրի
սի այնիէ սիզին կիպի օթուրմուշ. վէ իքի քեա-
թիպ էօնիւնտէ՝ պիրեր պիրեր իստէտիքըլէրինի
թարիֆ էաէյօր ուտու: Ինաա էթմէմ միւլճէրէա
սիզ օլտուզունուզու, օլմայա քի եաղըլայրմ. ֆա-
քաթ քայլը քիմ օլա պիլիւր իտի. սիզ տէյիլ իսէ՛
ղահէր պէն օլա:

ՀԻՒ. Պէօյլէ աշէքեար օլան պիր շէյէ ինքեա՛ր
կէլմէք, չիւփէլէնմէք. կէրչի չօք թաաճիւպ է-
տէճէք շէյ. նէ զանն էթտիյինիզ, աստուած, իսի-
լաֆ մը սէօյլէյէճէք իտիմ սիզէ, եախօտ քէն-
տիմ մի իճաա էթտիմ պու վասիէթի, պէնիմ նէ
վաղէֆէմ:

ԹՈՐ. Ամա ճանրմ, էթմէտիյիմ պիր շէյէ նասըլ

ինանայրմ. մէյեր իսէ իլէթիմ աբըրմը պաշտօնան
ալմըջ օլա, տալընըղըմօնէն էթմիշ ունուծ.
մուշ օլայրմ:

ԾԵԼ. Շիւփէսիդ էօյլէ տիր, աղա:

ԾԻ. Օնա սէօզ եօք, աղա, տալընըղըմօնէն տան
օլմալու:

ԿԻՐ. Էօյլէ պիր շէյ օլմաք կէրէք, աղամուճա, քի
պէօյլէ պիր մասլահաթը ունուտասընըղ:

ԾԻ. Հէմ, աղա, իսպալթընը տա էտէյիւմ միւ
սանա. հիշ ֆիւրբիւնէ կէլմէ՞ղ քիւ՝ պու սապահ
քեաթիւպ էֆէնտիլէրիւ չաղըրը վէրտիւն շու
մասլահաթ իւշիւն:

ԹՈՐ. Էյ հէ:

ԾԻ. Վէ ծնար տա կէլիւպ պուրայա տիւվիւծ
քալմ էլէրիւնտէ՝ եաղը վէրտիւլէր տէտիւլէ.
րիւնիւղիւ:

ԹՈՐ. Եօք ծօ, հիշ ֆիւրբիւմէ կէլմէյօր:

ԾԻ. Տալընըղըմօնէն տիր, աղա:

ԾԵԼ. Եա հիշ ֆիւրբիւնէ կէլմէ՞ղ քի, աղա, պիր
քաշ սահաթ իլէրի ֆուէնկիստանտան պիր եէյէ.
նին կէլտի, վէ Ռուսճուքտան տախի պիր զալըմ
ուուում քի՝ օւսանսըղ սէօզէր իլէ էօրքէյէ չը.
քարալար սէնի:

ԹՈՐ. Հէ, օ զալըմ հէրիֆէր:

ԾԵԼ. Վէ սէն տէ ծնարա նիսպէթ՝ սէօզ վէրտիւն
քէնտի հիւնէրիւնտէն պիր մըքտարընը պանա
պրաքմայա, եախօտ պիր էյիճէ իրաա պաղա.
մայա:

ԹՈՐ. Ասլա, ֆիւրբիւմէ կէլմէյօր:

ԾԵԼ. }
ԾԻ. } Տալընըղըմօնէն տիր, աղա:

ԹՈՐ. Կէօրիւնիւյօր քի հաքլարը օլմալը. զիրա իւ
լէթիմ տէ մալիւմ:

ԾԻ. Եա հիւշ ֆիւրբիւնէ կէլմէ՞ղ քիւ...

ԿԻՐ. Էյ ճանըմ, եէթէր քայրը. նէ լաղըմ զիյա.
տէ շէյլէր սօսմաք. աղամուճամ քէնտի իբրար
էտէյօր իլէթիւնի տէ, տալընըղընը տա, քեա.
թիւպ էֆէնտիլէրիւնի չաղըրթմասընը տա, վա.
սիւթիւն եաղտըրտըղընը տա:

ԹՈՐ. Հէ ճանըմ, ճիւլմէնիլ էօյլէ տէտիւքտէն
սօնղրա՝ հէլպէթ կէրլէք օլմալը ամա, շու եաղ.
տըրաքլարընը տա պիր քէրրէ պաքայրմ. պէլ
քիւմ ծնարտան պիր շէյ ֆիւրբիւմէ կէլէ:

ԾԵԼ. (Ցօծ) Վայ մէջքս:

ՀԻՒ. Իստէրսէնիլ օքույայրմ: «Չըփղըփ օղու...
ԾԻ. Աման, աղա, պաշու չաղըմօնտան, հաս.
տալընըղըմօնէն եէնի չըխտու:

ԹՈՐ. Եօք ծօ, զարարը եօք:

ՀԻՒ. «Չըփղըփ օղու...»

ԾԵԼ. Աման, աղա, Մրասն հախ ունի. օլմայա քի
սիրտդ ելայ տէ՝ մարաղդ նորէն թէփրէշմիշ ԸԼ
լայ:

ԹՈՐ. Չէ ծօ ըսի: (Հիւշիւնիւն) Օքու, աղա, օ.
քու:

ՀԻՒ. «Չըփղըփ օղու հօճա Թորոս...»

ԿԻՐ. Աման աղամուճա, էյէր խապիլ է նէ պա.
րէ ես ասկիյ ելամ, զէրէ իմ սիրտս չգիմանար:

ԹՈՐ. Չէ, եալըում, չէ. քովէս այրըմիշ մըլ.
լար հիւմա, քիշ մը քեղ բունէ: (Հիւշիւնիւն) Օ.
քու պաքայրմ, քեաթիւպ էֆէնտի:

ՀԻՒ. «Չըփղըփ օղու հօճա Թորոս, վէլէտի Մա.
թոս, սէտիրտէ եան կէլիւպ, կէրլէ վիճուտու
ուահաթըրը, ֆաքաթ աքը պաշնտա, ֆիւրբի

եէրիւնտէ, նիճէ քի աշիքեար կէօրիւնիւր իտի,
տիւշիւնէրէք պու տիւնէանըն ֆանիլիլինի...

ԾԵԼ. Ֆանի տիր ֆանի, ա՛հ. (Իւշիւն):

ԾԻ. Վայ, աղամամը թուծամայօրում. (Իւշիւն):

ԿԻՐ. Ֆանի տիր ֆանի, հէ. (Իւշիւն):

ԹՈՐ. Պուշլարըն կէօզ եաշընը կէօրիւնճէ՝ պէ.
նիւմ տէ աղամամ կէլիյօր: ... Կէ վար քի ճա.
նըմ, նէ վար. պէն տահա սաղ ըմ, թէսէլի օ.
լունուղ:

ՀԻՒ. ... «Տիւշիւնիւպ հէր պիր շէյնի պիքարար
օլտուղունու, իլա էճէլին ափանսըղ եէթիլմէ.
սինի, վէ վասիէթսիլ էօլմէք իստէմէյիւպ...»

ԾԵԼ. Վասիէթսիլ էօլմէք. ա՛հ. ա՛հ. (Իւշիւն):

ԾԻ. Վասիէթսիլ էօլմէք. ա՛հ. երիւրէյիւմ. (Իւշիւն):

ՀԻՒ. Պիր աղ աղամանըղը քէսիւնիլ, ա ճանըմ:
— ... «Տիւշիւնիւպ հէր պիր շէյնի պիքարար
օլտուղունու, իլա էճէլին ափանսըղ եէթիլմէ.
սինի, վէ վասիէթսիլ էօլմէք իստէմէյիւպ...»

ԾԻ. Վասիէթսիլ էօլմէք. ա՛հ, ա՛հ. } (Իւշիւն):

ԾԵԼ. Վասիէթսիլ էօլմէք. ա՛հ, ա՛հ. } (Իւշիւն):

ԿԻՐ. Աման երիւրէյիւմ. քայրը տայանամամ.
(Իւշիւն):

ՀԻՒ. Պրաքըն քի օքույայրմ, եօքսա ֆէրահաթ է.
տէրիւմ օքումամը:

ԾԻ. Եա նասուլ էյիւ օլուր ուտու եա:

ԿԻՐ. Չէրէ պէնտէ քայրը թաքէթ քալմատը:

ԾԵԼ. Հէ, հէ:

ՀԻՒ. ... «Քէնտի քէնտիւնէ լիսանէն թարիֆ
էտիւպ եազտըրտը պու վասիէթի:

ԹՈՐ. Շիւտիէտէք պու օքուտուքլարընտան էյէր
պիր հարֆ տախի ֆիւրբիւմէ կէլիյօր ըսա, շու վա.
սիւթիւնամէ պէնիւմ օլա:

ԾԻ. Տալընըղըմօնէն տիր, աղա:

ԾԵԼ. Պէն տէ շահատ ըմ, աղա:

ՀԻՒ. ... «Իլք մէրամըմ շու քի՝ հէփ պօռճա.
րըմ պիր թամամ էտէնսին:

ԹՈՐ. (Բարձրաձայն) Կէ հալթ էթմէք տիր պու.
պէնիւմ քիմէյէ պօռճում եօք:

ՀԻՒ. Իշաէ, ա ճանըմ, քէնտի իբրարըն: — ...
«Տէօրթ եիւղ քուուէ՝ շու եաքընտաքի օլան
քիւլանի Եանքօ մէհանէճիյէ պօռճում վար:

ԹՈՐ. Տէօրթ եիւղ քուուէ պօռճում միւ վար.
պուշտա պիր տիւպարա օլմալը:

ԾԵԼ. Աֆ էտէրսին, աղա, տալընըղըմօնէն տիր:
Կէրլի սէնին օնա սահիհ պօռճուն օլտուղընու
օլմատըղընը պիլմէմ, ֆաքաթ օ քիւլանի պանա
չօք սըքընթը վէրմիշ վէ ալաճաղընը իստէյէրէք
պէզար էթմիշ պէնի:

ԹՈՐ. (Բարձրաձայն) Քիւլանիւնիւն պիրիսի. քիւ.
րէյէ վէրմէլի քէնտիսինի քի էօյրէնսին:

ԾԵԼ. Ամա, աղա, էյէր թօփու օքատար ըսա,
տալայա չըքմանա տէյմէլ:

ՀԻՒ. ... «Պէնիւմ էմվալիմի վէ միւլքիւմիւ, էվ
լէրիմի, թիւքեանլարըմը, աքարէթլէրիւմ եէյէ.
նիւմ Կիրակոսա վասիէթ էտէրիւմ:

ԿԻՐ. Իստէմէմ, իստէմէմ. պէնիւմ աղամուճամ
չաղըմ պանա:

ՀԻՒ. ... «Պէյան էտէրէք քի՝ հիւշ չիմանէնիւն
լիյադաթը օլմատըն մէրաս թալէպ իթմէյէ, կէ.
րէք հըսըմ, կէրէք աքարապա, կէրէք եէյէն եա
թուուէն, տօղմուշ եա տօղաճաք:

ԹՈՐ. Պէլն, պուշտա իշտէ հաքըն վար. պէնիւմ
տէ ֆիւրբիւմ օ ուտու՝ եէյէնիմի պանա մէրասիւր

պարագմաք . շինտի պիր ազ արքում երէյօր շու վա-
սիէթնամէնին պէնիմ օլմասունա :
ՀԻԻ . Տահա տահա ինանըսընըզ , տօստոււմ . (ցօծ)
աճալիպ ատամ : . . . « Թէքրար՝ վասիէթ էտէ-
րիմ վէ պըրաքըրում շու էանըմտաքի օլան Մըր-
տօյա քի
ՄԻ . (ցօծ) Աման , աճապ ինչ պիտոր ըլլայ :
ՀԻԻ « Պէշ սէնէտէն պէրի՝ սատըք հըզ-
մէթքեար կիպի չալըշուպ , մուհապէթ իլէն պա-
քայօր ուտու պէնի , օն պին քուռուշ նախտ ահ-
ճէ սէրմայէ քի Մեղգոն ըլլա օրթաք օլտուն :
ՄԻ . (Թուրքիս Գաբ ինաւալ) Վայ պէնիմ սէվ-
կիւլիւ ազամ :
ԹՈՐ . Կէ հալթ եէմէք տիր պու , օն պին քու-
ռուշ նախտ ահճէ . պէն պէօյլէ ահմաքճա . . .
ՄԻ . Վայ , աղամ , ճայտոն մը , փիւշման մը օլ-
տուն քիւ՝ պու էյլիսիւս վէ ռահմէթիւ էթմիւ-
շիւն տէյլ : Պէնիւմ կիպիւ պիր սէֆիւլ ատա-
մա քիւ՝ օխատար երլ արը չալըշքօրում էանուն-
տա , կէճէ ուրախուսուզ , կիւնտիւզ ռահաթ-
սուզ , թիւխրիւսիւրիւնիւ սիյէ , ուրուպալարու-
նու թէմիւզէյէ ճանըմ չըխտր , վէ հիւշ պիւր
շէյ թընմազ ուտում տա , շիւնտիւ պու աղա-
ճուխ էյլիսիւ տէ էթմէյէճէխսիւն :
ԹՈՐ . Ամա պիլիւրսին ծօ օն պիր քուռուշ նէ տէ-
մէք , էիրմի քէսէ ահճէ . . .
ՀԻԻ « Թէքրար վասիէթ էտէրիմ . . .
ՄԵԼ . (ցօծ) Սըրան մեղի եկաւ , հայ քէօն շէյ-
թան :
ՀԻԻ « Մեղգոնա . . . (Մեղգոն իծէքէւալ իւ
Գաբալաքի) :
ԹՈՐ . Մեղգոնմ մը . . . (Մեղգոն իւրաւալ) :
ՀԻԻ « Քէնտի սատըքանէ վէ հիւքմէթիւ
հըզմէթէրի իլին քի՝ հէր վաքըթ էթտի վէ էտէ-
ճէք եէյէնիմ . . .
ԹՈՐ . Պուռնա սէօզէրին նէթիճէսի պաքալըմ նէ
օլմալ :
ՀԻԻ « Եըլտա օնպէշ պին քուռուշ իրատ
քի՝ քէնտի աղիզ տուասընտա անսըն պէնի :
ՄԵԼ . (Թուրքիս Գաբ ինաւալ) Պէլի , աղա , պէլի .
իշտէ այաղընա տիւշիւպ իքի տիզ իւստիլէ՝ ճա-
նը կէօյլիւտէն սէօզ վէրիւրիմ սիզի տայրմ ունուտ
մամայա , վէ էօլիւնճէյէ քատար ճանընըզ իլին
տուա էթմէյէ : Տիւնեատէ ասըլգատէ ատամ տա
սիզ իմիշտիւր . պուռնապըլ ճէօմէրթ ճէ էյլիք էթ-
մէք տիր քի՝ ինանամայօրում :
ԹՈՐ . Եօք , եօք ծօ , եօք , պէն տէյլի իմ . ցըք ,
պու նաւըլ շէյ : (Հիւշէյիլի) Քէաթիպ էֆէն-
տի , պու վասիէթնամէ հաքըրնա թաֆսիլի թէ-
ֆահհուս իստէրիմ սիզտէն :
ՀԻԻ . Աճալիպ , նէ թէֆահհուս իստէրսիլի քի՝
տէաթիլիսիլտէն պիր հարֆ ղիյատէ քօտուզում
եօք . նէ , պէնաէն մի շիւփէնիլ :
ԹՈՐ . Ամա նաւըլ օլա պիլիւր քի՝ թէվէքէլի պէն
պուքատար շէյ պարաքալըմ էօյլէ պիր քիւլհա-
նիյէ քի , էյեր եէյէնիմ սէօզիւմի տիյնէսէ իտի՝
շինտիէտէք պին տէֆա քօլմալը ըտը օնու :
ՄԵԼ . Աման , աղա , ճայմա , նաւըլ տա քըյար
էրէրէյին պէօյլէ պիր էթտիլին էյլիյի կէրի չէ-
վիւրմէյէ . իշտէնէր նէ սէօյլէր . էօլտիւքտէն սօզ-
րա տա մը նէքէսիլիսի իճրա էթմէք իստէրսին .
օլ ղէման ահճէ սանա նէյէ ետարար :
ԹՈՐ . Ամա պու նաւըլ շէյ . պուրտա պիր տիւ-

պարա . . . (ա Թիւշիլ ճապալ իւ Գաբալաք) Աման
ծօ , վայ թէմէսիկէրիմ , աման ճգտանա . հիմա
տամա կիլիշայ գլիւտու . (Թիւշիլ Գաբ Գաբ
իւ Գաբ) :
ԿԻՐ . (ցօծ) Վայ քէզի , կիրակոս : (Բարձր) Ի՞նչ
է , աղամուճա , ճգտանգ կիւզես , նաֆիլէ մի
փնտրուեր :
ԹՈՐ . Ինչո՞ւ ծօ , որ անիծածը գողցեր է :
ԿԻՐ . Չէ , չէ , մարդ գողցած չէ , ճանըմ . ես
միտքդ չիգար քի՝ քիւ մը առաջ կանչեցիր տէ իս
սա նէրսի օտան մէկիկ մէկիկ ցուցուցիր թէմէ-
սիկները :
ԹՈՐ . Էյ հա . թէ՛ք :
ԿԻՐ . Սօղրամ հանեցիր ինձի տուիր քի՝ առ խայրի
ես կը մեռնիմ , գունքովդ պահէ տէի :
ԹՈՐ . Չէ ծօ , միտքս վրաս չըլլայ պիտոր եղեր
ան առնել , չիտեմ եղեր ըրածս , տալըն եմ
եղեր . թէ՛ք ուր է նայիմ . սա թէմէսիկներս , ա-
ման թէմէսիկներս , քէլլէ կիտէր՝ թէմէսիկէր
կիթմէլ :
ԿԻՐ . Հոս է , ճանըմ աղամուճա , հոս է , նաֆիլէ
ալթիւստ մըլլար , խաֆիլ նորէն խայր կընենք
քէլ . կու տամ հիմա , ճանը կէօյլիւտէն կու
տամ , ամա մէկ բան մը ետլարմիւ կըլլամ քէզնէ ,
պարէ ան ըրէ , սէվիլիւ աղամուճա :
ԹՈՐ . Ի՞նչ է , ծօ օլուլ , ըսէ նայինք :
ԿԻՐ . Ճանըմ նէ՛ք պիր տահա սա վասիէթին տէր-
ալ ու պէլան քաշեմ պիտոր ես . էյեր քի իրաւ-
ցընէ իս կը սիրես նէ , էյեր չես ուզեր մէյ մըն
ալ նորէն սիրտս փառչա փառչա ընել , սա տալ-
ղընու թէմանգ ատեն ըրած ու մոռցած վասիէթդ
խապուլ ըրէ քի՝ պարէ խալըսիմ , ղէրէ խայրի
հալ չմայ վրաս :
ԹՈՐ . Ծօ խենթ ես , խալիլ ես քի մէկ խըղմէթ
քէարի մը անխրտար բան թող տամ :
ՄԻ . Աման , աղա , խուլուն օլայրմ . աս մոմտա
քիւ աստուած ալ քէզիւ նէխուտար էյլիւք պի-
տոր անէ օնա խարշուլուխ . նէխուտար քիւ շատ
տա , աղա , անխուտար շատ կ'առնես :
ԹՈՐ . (Մեղգոն Գաբ ինաւալ) Հապա սա քիւլհանի
օլաճախը անխրտար բան խալմիւր ընէ հա :
ՄԵԼ . Խօսք կու տամ քէզի , ճանըմ աղա , քի աղէկ
բանեցընեմ տուածդ . հէմ աս անանկ էյլիք մըն
է քի , աղա , քէզի հիւ զարար մը չուրի :
ԹՈՐ . Հէ հէ էօյլէ ես , ինձի ղարար չուրի ամա ,
նայինք ան ալ խայրի կըլլայ . (Կիւրալ Գաբ
իւ Գաբ) :
ԿԻՐ . Աման , աղամուճա , սա վասիէթին բանէն
անանկ մը աչքս վախցեր է , անանկ տէրա , ցաւ
քաշեր եմ քի՝ ինչ որ կ'ուզէ թող ըլլայ , խայրի
եմ , խապուլ ըրէ սա ունու թմիւ ըրած վասիէթդ :
ՄԻ . Աման , աղա , ետլարուրում , շու տալըն
լուզունտա էթտիլիւ վասիէթիւ խապուլ
էյլէ :
ՄԵԼ . Տիլէրիմ , աղա , քապուլ էյլէ :
ԹՈՐ . Էյի էյի ամա , իլքիփտա պէն շու ճգտանը
մը իստէրիմ , թէմէսիկէրիմի :
ԿԻՐ . Իշտէ ճանըմ , նիճէ քի վէրտին իսէ՝ էօյլէ-
ճէ թէսիւմ էտէրիմ : (ճգտանգ Գաբ Գաբ) Մի
յէտէն իւ Գաբ) :
ՄԻ . Սախուն հա . էօյլէ շէյ օլմազ , աղա , իւլիս
էվլէլ խապուլ էյլէ քիւ՝ սօղրամ վէրէյիւմ :
ԹՈՐ . Ճգտանա , թէմէսիկներս , ծօ ուղղուրուզ .

եանի տալու չըլլա նէ, իրեքնիդ ալ չուան հա-
նել կու տամ հա :

ԿԻՐ . (Թորոսին օրհնելու) Ամա՛ն, աղամուճա,
նայէ նասըլ ոտքդ ինկեր կը պլուլիմ, էյէր իս
մեռցընել կ'ուզես նէ՝ դուն քու ձառքովդ մեռ-
ցուր :

ՄԻ . Ամա՛ն, աղա, խոյմա պիւղէ : } (Թորոսին
ԾԵԼ . Էյլիլինէ միւհտաճըդ, աղա : } օրհնելու)

ԹՈՐ . Քալքըն ծօ, եւրէյիմի չըքարտընը քայրը .
տօղրուսուսու սէյլէյին, ճըղտանըմտա հիչ պիր
էքսիք վար մը :

ԿԻՐ . Ասլա, աղամուճամ, ինանմանըն . նասըլ քի
քոյնուսա սքտուն ըսա՝ էյլէճէ տուրույօր ու-
տու շինտիյէ քատար . աչըպ իչինէ տէ պաքմաք
խտէմէտիմքի եիւրէյիմքալքմասըն տէյի :

ԹՈՐ . Էյէր էյլէ իսէ, իտէ քեաթիպ էֆէնտի
հալա պունտա եա, օնուն էօնիւնտէ սէօզ վէրի-
րիմքի՝ շու թէմէսիկէրի պիր թամամ կէրի ալ-
մամ իչին, շու ունութտուլում վասիէթի քա-
պուլէտէրիմ : (Մրօթի) Թէմէսիկներս ծօ թէգ :

ՄԻ . Իւշտէ, աղա, հրամէ . խուռպանին օլայրմ :
ԾԵԼ . Ալլահ ռահմէթ էյլէսին սանա, պիր եէրի-
նէ պին վէրսին :

ԿԻՐ . Վայ, աղամուճա, մեռած իքէն ողջնցուցիր
իս, նասըլ շնորհակալ ըլլամ չիտեմ :

ԹՈՐ . Հայտէ հայտէ գացէք սորվեցէք քի՝ հօճա
թորոս ըսածնին նասըլ ճէօմէրտճէ էյլիկ ընող
մարդ է եղեր, վէ նասըլ չէլէպի քի՝ մէկ ըսածը
մէյ մ'ալ ետ չիգարձըներ . հէմ ձեզի էյլիւտ ըլ-

լայ՝ վասիէթիդ էխտիարութեան, հիւնդու-
թեան ատեն մի թողուք . ֆուէնկ խրսմիյին, ու-
ռում տրուճանին հէա թէվէքէլի խըսրմութիւն
եա իլհախութիւն մոնենաք, զիրա երկուքէն ալ
մէկմէկէ աճայիպ պէլաներ կ'ելան եղեր : (Կ'ե-
լայ) :

ՏԵՍԻԼ ԺԵ

ԿԻՐԱԿՈՍ, ԾԵԼԳՈՒ, ՄԻՏՈ, ՀԻՒՍԵՅՈՒ

ԾԵԼ . Հայ զավալը ծեր հայ, նայէ միտքը ինչ
դրեր է : (Հանդիսանելու) Իշտէ ճանըմ ֆէն-
տով, թալէհով, մարիֆէթով՝ հէր նէ իսէ՝ կրակ
էր նէ մարեցինք, խայ էր նէ ինջեցուցինք, ա-
խրպէթ կէմինիս սէլամէթ հանեցինք : Հայ ե-
ղանք, ֆուէնկ եղանք, հոռում եղանք, չըֆըտը
մնաց : Ողջերուն համար՝ մէկ մեռել մը տիրիլթ-
միշ ըրինք, ուղածնուս պէս աղէկ մէկ վասիէթ
մը շինեցինք, տասնըհինգ հազար զուռուշի իրա-
կապեցինք մեզի . ամա չընէն ալ կիւճպէլա ա-
ղատեցանք, վրանիս հալ չմնաց . ասանկ մարի-
ֆէթն ալ փարան ալ գետինն անցնի . ասկէց
ետքը թէօպէլէր թէօպէսի, մէյ մ'ալ ասանկ
բանի մէջ մտնողին խելքը չորնայ, անիրաւու-
թեան ետքը չիգար, աս մեզի խրատ ըլլայ . վէ
էյէր լոողներուն ալ խղճմտանքին ձեռք չիտար
ասանկ հիլլէյով փարայի տէր ըլլալ նէ, իշտէ ես
իմ հիսսէյէս ալ վազ կու գամ :

ՎԵՐՋ

ՎԵՆԵՏԻԿ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ